

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

La realitat fundacional a Catalunya

Eva Coronado Mataix, Oriol Molas Batalla

ABRIL 1999

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

20

1978 1598

Coordinadora Catalana de Fundacions

La realitat fundacional a Catalunya

abril de 1999

Provença, 304, 1r 3a, 08037 Barcelona Telf: 93 488 14 80 Fax: 93 487 42 57 e-mail: info@ccfundacions.org

20

978 1588

Coordinadora Catalana de Fundacions

Estudi realitzat per:

Eva Coronado i Mataix
Oriol Molas i Batalla

Amb la col·laboració de:

Néstor Vilella i Barba

1. Introducció.....	pàg.3
1.1 Objectius.....	pàg.4
1.2 Metodologia	pàg.5
1.3 Model d'enquesta	pàg.9
1.4 Annexos.....	pàg.12
1.4 Agraïments	pàg.13
2. Història de les fundacions	pàg.14
3. Les fundacions a Catalunya	pàg.20
3.1 Nombre i evolució de fundacions	pàg.21
3.2 Distribució territorial i àmbit geogràfic d'actuació	pàg.27
3.3 Àmbit d'actuació i tipus d'activitat.....	pàg.30
3.4 Els recursos humans.....	pàg.33
3.5 Els recursos econòmics.....	pàg.39
4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitats.....	pàg.50
4.1 Nombre i evolució de fundacions	pàg.51
4.2 Distribució territorial i àmbit geogràfic d'actuació.....	pàg.54
4.3 Tipus d'activitat i sectors atesos.....	pàg.56
4.4 Els recursos humans.....	pàg.62
4.5 Els recursos econòmics.....	pàg.66

5. Les fundacions de la Coordinadora Catalana de Fundacions.....	pàg.76
5.1 Nombre i evolució de fundacions.....	pàg.77
5.2 Àmbit d'actuació	pàg.80
5.3 Els recursos humans.....	pàg.81
5.4 Els recursos econòmics.....	pàg.84
Annex 1 –Taules de resultats: Més dades sobre les fundacions de la CCF	pàg.88
Annex 2 –Taules de resultats: Les fundacions de la CCF per tipus d'activitat	pàg.93
Bibliografia-.....	pàg.102

1. Introducció

1. Introducció

La **Coordinadora Catalana de Fundacions** ha editat recentment el *Directori de Fundacions Privades de Catalunya*. En la seva realització s'ha dut a terme un treball de camp extensiu per tal de recollir totes les dades possibles sobre les fundacions amb seu social a Catalunya. Ha estat el major intent per a recopilar la realitat fundacional del nostre país en els darrers anys. Per aquest motiu sembla del tot necessari observar els resultats i analitzar l'estat de les fundacions catalanes.

1.1. Objectius

- **Amb el present estudi es pretén, doncs, dibuixar la realitat social del món fundacional a Catalunya.**
 - La informació és de primera mà, facilitada voluntàriament per les pròpies fundacions, i l'oportunitat única per conèixer un molt ha a Catalunya, com són, què fan, on actuen, com es financien, etc...
 - **La realitat fundacional de Catalunya té com a objectius concrets:**
 - Quantificar el nombre de fundacions existents
 - Definir tipologies de fundacions segons activitat i volum
 - Temporalitzar l'origen de les fundacions
 - Dibuixar la ubicació territorial
 - Veure els àmbits geogràfics d'actuació
 - Analitzar les principals activitats fundacionals
 - Estudiar les fundacions com a organitzacions
 - Assenyalar l'origen dels seus ingressos i el destí de les seves despeses

1. Introducció

1.2. Metodologia

Com ja s'ha comentat anteriorment, aquest estudi és possible gràcies al treball de camp realitzat per a l'elaboració del Directori de Fundacions Privades de Catalunya i, com no, a la participació i col·laboració de totes les fundacions que tenen seu i actuen al nostre país.

Vegem ara a grans trets el procediment metodològic i els criteris següents:

A. Corpus fundacional i fonts d'informació

El primer pas va consistir a aplegar un primer corpus de fundacions privades catalanes, amb les seves dades de contacte, per poder posar-s'hi en contacte directament i obtenir la informació desitjada. El punt de partida, òbviament, eren les 325 fundacions associades a la Coordinadora, les dades bàsiques de les quals ja estaven aplegades en una base de dades.

El pas següent va ser consultar tots els registres de fundacions dels diferents protectorats existents. En primer lloc, a la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques, de la Conselleria de Justícia de la Generalitat de Catalunya, gràcies a la col·laboració de la qual va ser possible obtenir una primera llista del que hauria de ser el gruix de fundacions. Cal dir que aquesta col·laboració va ser important en dos sentits. En primer lloc, perquè aquest Departament té una base de dades informatitzada i actualitzada i, en segon lloc, perquè van oferir-se a gestionar les demandes que calia fer als diversos ministeris de l'Estat espanyol que actuen també com a protectorats. S'ha de subratllar la inexistència d'un registre unitari de totes les fundacions de l'Estat espanyol, ja que cada ministeri té el seu - en l'actualitat el Ministerio de Justicia està treballant en la creació d'un registre únic i centralitzat - i l'intermediació de la Generalitat va facilitar la recerca ministerial. Finalment, la tercera i última font consultada van ser els bisbats de Catalunya per tal de detectar les fundacions canòniques que no estiguessin registrades civilment.

1. Introducció

B. Disseny d'un primer qüestionari

Paral·lelament es creà un grup de treball per a elaborar el qüestionari. La primera decisió va ser seguir els criteris que exposava el Programa Orpheus, projecte europeu de estandarització de classificació de la informació. En aquest sentit es van incloure i redactar les preguntes per tal d'obtenir la informació mínima i necessària perquè la seva consulta pugui ser exportable a qualsevol futura base de dades europea.

L'objectiu principal, però, era recopilar la informació que presentés de la millor manera possible l'activitat de les entitats catalanes. Així, a més a més de l'actualització de les dades bàsiques de contacte, es demanà per objectius, activitats representatives, àmbits d'actuació geogràfics i temàtics, etc... i també sobre dades estructurals o organitzatives, així com algunes xifres pressupostàries.

C. Prova pilot

Es va fer una prova pilot, enviant aquest primer model d'enquesta a 30 fundacions associades a la Coordinadora i representatives dels diferents sectors fundacionals (assistencial, cultural, docent, hospitalari i d'investigació). Es tractava de comprovar la idoneïtat del qüestionari i es van demanar possibles suggeriments i opinions que permetessin perfeccionar-lo. Després de valorar les primeres respostes rebudes, i gràcies a una molt positiva col·laboració de les fundacions, es va procedir a l'elaboració del model d'enquesta definitiu (vegeu pàg. 9) i a la planificació del mailing conseqüent.

D. Recollida de les dades

La tramesa es va estructurar per fases, amb l'objectiu de fer un seguiment personalitzat i qualitatiu de cada fundació que ens permetés, per una banda, anar perfeccionant més encara el nostre model d'enquesta, tot resolent dubtes o possibles errors d'interpretació en les preguntes, i, per l'altra, animar a la participació.

- En la primera fase, doncs, es va enviar l'enquesta a les fundacions associades a la Coordinadora, de 50 en 50, setmanalment.

1. Introducció

- En una segona fase, es va fer el mateix amb les fundacions registrades a la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques de la Conselleria de Justícia de la Generalitat de Catalunya, però en aquest cas de 100 en 100.
- I finalment, en una tercera fase, es va enviar l'enquesta a la resta de fundacions, és a dir, les registrades als diferents ministeris de l'Estat espanyol i als bisbats de Catalunya.

E. Depuració

La importància atorgada a l'actualitat i fiabilitat de les dades que es volien publicar en el *Directorí* va aconsellar que, un cop rebudes les respostes, es reenviés a cada fundació la seva fitxa, tot demanant que fossin confirmades o rectificats els possibles errors d'interpretació o comesos en la introducció de la informació a suport informàtic. És tractava de depurar qualsevol errada, alhora que permetia sovintejats contactes telefònics i directes amb les fundacions, per intentar resoldre de la manera més eficient qualsevol aspecte, aclariment o dubte que hagués pogut sorgir.

F. Tancament

Després d'un temps prudencial, i havent efectuat nombrosos intents i contactes –tant per escrit com per via telefònica– amb la finalitat d'obtenir la informació d'aquelles fundacions de les quals encara no teníem notícies, es va tancar el termini d'introducció de dades al *Directorí* el setembre de 1997. Aquest termini d'acceptació de la informació de les fundacions obeïa a la necessitat de disposar del temps suficient per incorporar les últimes correccions, l'anàlisi estadística de les dades aplegades i els treballs previs a la publicació final. Així, doncs, manca la informació, tant d'aquelles fundacions que no han contestat l'enquesta, com de les que han començat la seva activitat pública en una data posterior a la del tancament de la nostra base de dades.

1. Introducció

G. Anàlisi de les dades

En l'inici del projecte no es va incloure la idea de realitzar un estudi en termes estadístics. Aquest és el principal motiu pel qual el qüestionari (vegeu pàg. 9) no es va columnar i codificar per a la seva ràpida i eficaç explotació amb els programes estadístics més habituals. La primera tasca, doncs, per a l'anàlisi de les dades va ser la seva preparació per a un millor tractament informàtic.

La introducció de la informació s'havia realitzat en una base de dades (Access), de la qual es van exportar a una fulla de càlcul (Excel). En aquest punt es va realitzar una observació permenoritzada de les respostes per tal de detectar incoherències. Segons el conjunt d'informació facilitada per una entitat es procurava esmenar les possibles incorreccions i si això no era factible, ja que es podien fer diferents interpretacions, s'eliminava el bloc d'informació malmesa. D'aquesta manera, tot i perdre's informació, s'assegurava la fiabilitat de les dades amb les quals es treballava.

Tots els resultats presentats en aquest informe són el producte dels càlculs realitzats a partir d'aquesta depuració de les dades, tot treballant amb les possibilitats que ofereixen les aplicacions informàtiques utilitzades.

H. Algunes xifres sobre el treball de camp

- Es va contactar amb **totes** les fundacions detectades amb seu social a Catalunya, a setembre de 1997: 1.179 entitats.
- Les fonts utilitzades per a la detecció de fundacions van ser: el Registre d'Entitats Jurídiques del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i els llistats facilitats pels altres protectorats (Ministeris i Bisbats).
- La recopilació de les dades es realitzà mitjançant l'autogestió d'un qüestionari semi-estructurat, a través de correu. La mostra no té, doncs, elements aleatoris i l'extrapolació dels resultats no pot ser matemàtica.
- Dels 1.179 enviaments, es van recollir 625 enquestes vàlides (53%). El present estudi es basa, principalment, en la informació facilitada per les darreres, tot i que ha tingut en compte el còmput global per a alguns apartats.
- El treball de camp es realitzà entre l'octubre de 1996 i el novembre de 1997. La distància en el temps i el dinamisme mostrat pel món fundacional – entre el setembre de 1997 i 1998 s'inscriuen més de 100 noves fundacions al registre de la Generalitat -, obliga a emmarcar les conclusions tot just al període analitzat.

1. Introducció

1.3. Model d'enquesta

A.- DADES de la FUNDACIÓ

Nom de la fundació:.....
Adreça:.....
C.P.:..... Ciutat:..... Comarca:.....
Data d'inscripció en el registre:..... Forma jurídica:..... Número de registre:.....
Fundadors:.....
Protectorat:.....
Patronat:.....

B.- DADES GENERALS

Telèfon:..... Fax:..... E-mail:..... Web :.....
Persona de contacte:.....
Data de fundació:.....
Participació en altres organismes (Associacions, federacions...):.....
Director i/o Gerent:..... Número de persones en plantilla:.....
Objectius de la fundació (màx. 5 línies):
Especificar les 3 activitats més representatives del darrer any:
Activitat representativa(1):
Activitat representativa(2):
Activitat representativa(3):
Voluntariat: sí no Publicacions internes (balanç social, memòria, butlletí intern) sí no

1. Introducció

C.-INFORMACIÓ ADDICIONAL. (El Directori de Fundacions s'editarà sobre suport paper i amb una aplicació informàtica sobre disquet magnètic. Ens seria d'utilitat tenir dades sobre la infraestructura de treball de la seva Fundació.)

Suport informàtic:	☐ Macintosh	Entorn Windows:	☐ sí	☐ no	
	☐ PC				
Idioma de treball:	☐ català	☐ castellà	☐ anglès	☐ francès	☐ altres
En cas de interessar-li el Directori, el preferiria en suport:	☐ paper	☐ informàtic			

D.- ÀREES D'ACTIVITAT I SECTOR ATÈS

ÀREA GEOGRÀFICA:	☐ Local	☐ Comarcal	☐ Nacional	☐ Estatal	☐ Internacional
ÀREES D'ACTIVITAT:	☐ Assistencial	☐ Hospitalària	☐ Cultural	☐ Investigació	☐ Docent
Fundacions Assistencials i Hospitalàries:					
Sector atès:	☐ Família	☐ Infància	☐ Joventut	☐ Dones	☐ Gent Gran
	☐ Marginalats	☐ Discapacitats	☐ Minories	☐ General	Altres:.....
Fundacions Culturals i Investigació:					
Àmbit temàtic:	☐ Ciències Naturals	☐ Filosofia i Humanitats	☐ Conserv. Patrimoni	☐ Oci i Temps Lliure	
	☐ Ecologia	☐ Estudis Eclesiàstics	☐ Desenvolupament	☐ Esportives	
	☐ Enginyeria - Tecnologia	☐ Difusió Pensament	☐ Relacions Internacionals	Altres:.....	
	☐ Medicina i Farmàcia	☐ Arquitectura i Urban.	☐ Promoció Local		
	☐ Ciències Socials	☐ Belles Arts	☐ Formació Permanent		
Fundacions Docents:					
Sector atès:	☐ Ed. Infantil	☐ Ed. Primària	☐ FP	☐ BUP-COU	☐ ESO
	☐ Universitària	☐ Postgrau	☐ No reglat	☐ Adults	Altres:.....
TIPUS D'ACTIVITAT:					
	☐ Beques	☐ Serveis socials	☐ Serveis de doc.	☐ Exposicions	
	☐ Premis	☐ Conferències	☐ Assistència Sanitària	☐ Ajuts projectes/entitats	
	☐ Ajuts individuals/família	☐ Congressos - cursos	☐ Publicacions	Altres:.....	

1. Introducció

E.- INFORMACIÓ ECONÒMICA*

Total pressupost (1996): O Pressupost últim exercici tancat: (199...)

INGRESSOS:

Recursos propis: 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Recursos aliens (% provinent de l'Administració Pública):

10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

- % de la UE:.....

- % de l'Estat:.....

- % de la Generalitat:.....

- % d'Ens Locals:.....

Recursos aliens (% provinent del sector privat):

10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

- % de persones jurídiques:.....

- % de persones físiques:.....

DESPESES:

Per capitals:

- % despeses promoció:.....

- % despeses de personal:.....

- % despeses generals o altres:.....

Per activitats:

- % despeses promoció activitats externes:.....

- % despeses organització activitats amb col·laboració:.....

- % despeses realització activitats pròpies:.....

*L'única dada que es publicarà, si no hi ha contraordre, és el pressupost total. La resta d'informacions no serà mai facilitada individualment, sinó globalitzades per tipus de fundacions.

1. Introducció

1.4. Annexos

A. Annexos 1 i 2

- L'anàlisi s'ha centrat en les dades més significatives, però per a la realització de l'estudi s'ha treballat amb molts més càlculs. En aquest sentit, s'ha considerat interessant adjuntar les taules de resultats, per al lector que volgués aprofundir encara més en la informació recollida.
 - Annex 1: Més dades sobre les fundacions associades. Taules de resultats.
 - Annex 2: Les fundacions associades per tipus d'activitat. Taules de resultats.

B. Annex 3

- Les noves tecnologies estan obrint moltes possibilitats a les fundacions, ja sigui per a millorar la seva comunicació exterior com per l'accés a informació. Aquesta revolució telemàtica té un gran impacte en el món fundacional. Si a l'inici de la recerca –dos anys enrera– per a la realització del Directori de Fundacions de Catalunya, les fundacions que disposaven d'Internet es podien comptar amb els dits d'una mà, a la seva publicació, el març de 1997, ja n'eren 150. I en l'actualitat, en menys de vuit mesos, hi ha més de 230 fundacions que disposen de correu electrònic o pàgina web. És, doncs, un fet rellevant que caldrà estudiar.
- Els canvis d'adreces o les noves incorporacions a la xarxa deixen, en poc temps, obsoleta qualsevol llista publicada en suport paper. Així i donada la propera Web de la Coordinadora, s'ha cregut oportú deixar d'adjuntar, amb el present informe, un llistat detallat de les adreces electròniques recollides. Per a més informació sobre les fundacions catalanes a Internet visiteu www.ccfundacions.org.

1. Introducció

1.5. Agraïments

El present treball ha estat possible gràcies a la col·laboració de les fundacions que han complimentat els qüestionaris de forma absolutament voluntària. Així, mateix cal agrair a les següents persones la seva atenció, comentaris, suggeriments, avisos... i paciència perquè, a poc a poc, haguem pogut realitzar aquesta recerca.

Antoni Aliana i Magrí (Sub-director de la Fundació "la Caixa")

Joan Manel Batista-Foguet (Professor catedràtic del Dep. de Mètodes Quantitatius de Gestió d'ESADE)

Alba Molas i Rifà (Gerent de la Coordinadora Catalana de Fundacions)

Jordi Porta (Director de la Fundació Jaume Bofill)

Joan Sureda Pascual (Cap del Dep. de Mètodes Quantitatius de Gestió i professor del Dep. de Màrqueting d'ESADE)

Manel Valls i Martorell (Gerent de la Fundació Assistencial del Bages)

M. Àngels Valls i Valls (Relacions Internacionals de la Universitat Ramon Llull)

Junta Directiva Coordinadora Catalana de Fundacions
Fundacions. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya

2. Història de les fundacions

2. Història de les fundacions

- Els orígens més llunyans d'institucions legals amb característiques similars al que avui entenem per fundació, es troben en el món grecohel·lenístic, del qual es coneix l'Acadèmia de Plató.
- Més endavant, el dret romà va reconèixer les donacions i llegats modals que les col·lectivitats de cristians utilitzaven per a instrumentar el culte als seus avantpassats.
- No serà però, fins al Dret Romà Justinià que es reconegui la fundació com a entitat autònoma. Aquesta legislació va donar lloc al reconeixement legal dels següents elements essencials d'una fundació.
 - possibilitat de destinar béns a finalitats de beneficència
 - reconeixement de certa autonomia per a la gestió del patrimoni adscrit a una finalitat benèfica
 - garantir el compliment de la voluntat del fundador
- Per la seva banda, el Dret canònic establí, també, els principis bàsics de l'ordenació jurídica de les fundacions.
 - reconeixement de la voluntat del fundador com a llei suprema de la Fundació.
 - diferenciació entre persones jurídiques de caràcter cooperatiu i la Fundació entesa com a massa patrimonial.
 - concreció de les mesures necessàries per a garantir el compliment de la voluntat del fundador.
 - intervenció de l'autoritat eclesiàstica per a la creació, supressió, agregació o segregació de Fundacions.
 - reconeixement legal de la Fundació autònoma.
- Tanmateix, no serà fins el període que s'estén des de la **Baixa Edat Mitjana** fins gairebé el segle XIX que trobem les primers institucions amb contingut molt semblant al que entenem avui dia com a fundació. En aquest període **es creen les primeres vinculacions de béns**.
 - Entorn de la noblesa castellana es creen els "mayorazgos", com a conjunt de béns vinculats a la pròpia família o a un col·lectiu determinat de persones. Aquesta era una manera de mantenir íntegres les propietats del noble i de manifestar la preeminència social i política de la classe nobiliària.

2. Història de les fundacions

- Alhora, es creen les vinculacions per a finalitats benèfiques o religioses com les "obres pies" o les "capellanies". En aquest supòsit de vinculació, els beneficis no eren d'interès comú, sinó que es destinaven a un col·lectiu determinat, normalment a socórrer les mancances dels més necessitats.
- Ambdós supòsits, tant el "mayorazgo" com la "obra pia", eren institucions clarament configurades per a potenciar la classe nobiliària i reforçar socialment el seu patrimoni i el paper polític que exercien les famílies.
- Paral·lelament, al llarg de l'Antic Règim es produeix un procés de laïcització de les fundacions, de tal manera que s'inicia un procés de diferenciació entre les fundacions civils i les eclesiàstiques.
- Aquest procés es fonamenta en dos supòsits; per una banda la majoria de patrimonis passen de mans eclesiàstiques a mans civils, i per l'altra, el control de la funció exercida per les fundacions, es deriva, progressivament, cap a les autoritats civils.
- Aquest nou context de superioritat manifesta per part de la noblesa va provocar que a través de les diferents tipologies de vinculació, una gran part de les terres i immobles haguessin quedat totalment exclosos del comerç lliure. Així doncs, difícilment es podia pensar en un canvi de la situació, més tenint en compte que les classes que ostentaven el poder polític, ja fos la noblesa o l'església, s'oposaven rotundament a qualsevol canvi, simplement per un sentit comú de garantir el seu estatus.
- No serà doncs, fins l'arribada de la Revolució Francesa, i amb ella l'expansió de **les idees de la Il·lustració**, que es produeixi un punt d'inflexió determinant, que **repercutirà directament en la estratificació social, en el règim de la propietat privada i, finalment, en la pròpia configuració jurídica de les vinculacions o "mans mortes"**.
- Com a resultat immediat de la nova concepció de la propietat, en data de 11 d'octubre de 1820 s'aprova la primer llei desvinculadora.
- El seu article primer disposa prohibits "todos los mayorazgos, fideicomisos, patronatos y cualesquiera otra especie de vinculaciones de bienes, raíces, muebles, semovientes, censos, juros, foros o de cualquier naturaleza", quedant d'aquesta manera convertits en béns absolutament lliures.

2. Història de les fundacions

- Igualment, l'article 14 de la mateixa llei, disposava que "nadie podrá en los sucesivos, aunque sea por vía de mejora ni por otro título ni prefexito, fundar mayorazgos, fideicomiso, patronato, capellanía, obra pía ni vinculación alguna sobre ninguna clase de bienes, ni prohibir directa o indirectamente su enajenación".
- Això no obstant, però, el govern no va tardar a prendre consciència de la implicació que suposava deixar desatesa una part important de la població més pobre i marginada i va adonar-se que la seva Hisenda difícilment podia costejar la prestació dels serveis que fins al moment havien estat prestant les "obres pías" i els "mayorazgos".
 - Un any després de la promulgació de la primera normativa desvinculadora, va aprovar-se en data de 27 de desembre de 1821 una nova llei que establia momentàniament la no dissolució automàtica de tots els establiments que quedés demostrada, fins al moment, la prestació de serveis de beneficència.
 - Posteriorment, la jurisprudència del Tribunal Suprem es va decantar clarament per interpretar que l'interès general havia de prevaler per sobre de qualsevol interès particular. Així doncs, tots els béns que es trobessin subjectes a finalitats "superiors" al propi interès particular o familiar, havien de ser reconegudes com a institució independent d'interès públic.
 - D'aquesta manera, les fundacions estrictament de caràcter familiar varen quedar subjectes a la normativa desvinculadora i varen passar a mans dels patrons o familiars corresponents. Contràriament, les fundacions de tipus benèfic varen ser protegides de les pretensions dels familiars i els propis tribunals varen obligar a les autoritats a protegir els esmentats patrimonis
- En conclusió, després d'aquest procés de desvinculació i la reacció immediata dels tribunals i del propi legislador, les Autoritats es veuen obligades a defensar la subsistència d'uns patrimonis exclosos del lliure comerç per la única raó de la seva adscripció a una finalitat d'interès general. Per contra, la mateixa Autoritat decideix iniciar el control i inspecció de l'activitat d'aquest tipus d'entitats.
 - En concret, l'any 1849 es aprovada la Llei General de Beneficència i posteriorment l'any 1852 el Reglament General de Beneficència que passà a reconèixer la capacitat de les Fundacions per adquirir béns i sotmetre la decisió a l'acció administrativa del Protectorat.

2. Història de les fundacions

- Paral·lelament al desenvolupament de les idees de la Il·lustració, amb una clara incidència en la realitat fundacional i en la configuració de les fundacions, **la pandectística civilista alemanya del segle XIX**, a partir de les idees del propi Savigny, **estructura la idea de persona jurídica**, en concret, **pel que fa a les fundacions**.
- Des d'aquesta concepció, la fundació deixa de ser una "vinculació excepcionalment permesa d'acord a la seva finalitat" i és elevada a la categoria de persona jurídica.
- al llarg del segle XIX s'elaboren diferents projectes de codi civil, a través dels quals es va configurant la primera normativa que reconeix la institució de la fundació com a persona jurídica autònoma.
 - El projecte de codi civil de 1836, regula per primera vegada la persona moral. El seu article 541 considera persona moral a "las juntas o corporaciones establecidas con autoridad pública" i es reconeix les persones morals com a subjectes de dret amb capacitat jurídica i capacitat d'obrar pròpies. També es diferencia entre l'activitat pública i l'activitat privada d'interès general, oferint la possibilitat als particulars de constituir entitats amb aquesta finalitat.
 - Posteriorment, el projecte de 1851, en el seu article 33 estableix que "las corporaciones, establecimientos y asociaciones reconocidas por la ley, se consideraran personas morales para el ejercicio de los derechos civiles".
- Més tard, el projecte de codi civil de 1869 recull, per primera vegada, l'expressió "persona jurídica" en contraposició a l'home com a persona física.
- Finalment, el projecte de codi civil de 1885, posteriorment plasmat en el Codi Civil de 1.889, concretament en el article 35.1, fa referència directa a les fundacions com a persones jurídiques.
- Fins a l'aprovació de la Constitució Espanyola l'any 1978, on es reconeix, expressament, el dret de fundació, el legislador espanyol no desplegarà la normativa sobre fundacions, provocat, especialment, per les reticències vers una figura jurídica amb un contingut no, suficientment, clarificat.

2. Història de les fundacions

- **La Constitució Espanyola de 1978 reconeix a Catalunya un marc competencial per a la conservació, modificació i desplegament d'un dret civil propi**, com a reconeixement de l'existència d'un ordenament privat, desenvolupat en matèria de Dret Civil.
- En atribució al marc competencial dissenyat per la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia, el 3 de març de 1982, la **Generalitat de Catalunya aprova la Llei 3/1982 de Fundacions Privades**.
 - Posteriorment, el Dret del 29 de gener de 1987 va aprovar la Instrucció per a l'organització i el funcionament del Protectorat de la Generalitat sobre Fundacions Privades de Catalunya.
- Finalment, **el legislador espanyol, aprovà el 24 de novembre de 1994 la Llei 30/1994, de fundacions i incentius fiscals a la participació privada en activitats d'interès general**. D'aquesta manera, s'aconsegueix recollir, en una única norma, la diversa legislació anterior existent.
- **Pel que fa al contingut substantiu del dret de fundació, aquesta nova regulació no modifica la legislació catalana aprovada dotze anys enrera.**

3. Les fundacions a Catalunya

3. Les fundacions a Catalunya

3. Les fundacions a Catalunya

3.1 Nombre i evolució de les fundacions

A. Nombre de fundacions

- Actualment (octubre de 1998) es comptabilitzen **1.288 fundacions** existents a Catalunya.
- Aquesta primera dada hauria de ser senzilla de fixar, però hi ha diversos elements que fan difícil l'exacta determinació del nombre de fundacions i encara més aquelles que són realment actives.
 1. Totes les fundacions que actuen a Catalunya no estan registrades al registre únic del Protectorat.
 2. Al conjunt de l'Estat conviuen 35 protectorats i 29 registres, entre Ministeris, Comunitats Autònomes i Bisbats –En aquest sentit, sembla que el Ministerio de Justicia ha iniciat un projecte de registre únic per a totes les entitats amb personalitat jurídica a l'Estat-.
 3. Hi ha fundacions registrades en més d'un protectorat.
 4. Hi ha un creixement espectacular del nombre de fundacions a Catalunya (més de 100 anuals) que limita temporalment l'exacitud de les xifres.
 5. No totes les fundacions registrades són actives.

Taula 1: Número de fundacions (segons patronat)

	Núm. fundacions	%
Generalitat de Catalunya	1171	90,9
Altres registres (ministeris, bisbats, etc)	117	9,1
Total fundacions	1288	

- De totes maneres, si es té en compte la població catalana, pot afirmar-se que hi ha **2,1 fundacions per cada 10.000 habitants**.

3. Les fundacions a Catalunya

- Aquesta xifra comparativament suposa, aproximadament, un **37% sobre el total** (entre 3.000 i 4.000) de l'Estat Espanyol'.
 - o És, sens dubte, una proporció molt alta.
 - o A Catalunya (2,1‰)hi ha aproximadament el triple de fundacions que a Espanya, que descomptant les entitats d'àmbit català tot just ostenta 0,7 fundacions per cada 10.000 habitants.

¹ Tampoc s'ha pogut determinar el nombre exacte de fundacions arreu del territori estatal i segons les fonts consultades el nombre varia ostensiblement. En aquest sentit es coincideix amb les observacions i càlculs realitzats en el llibre "Les fundacions a Espanya, Regne Unit, França, Estats Units i Alemanya" de Joaquim Muns i Àngels Vallis.

3. Les fundacions a Catalunya

B. Evolució

Per analitzar l'evolució del nombre de fundacions a Catalunya s'han utilitzat dues dades. La primera fa referència a la data fundacional de l'entitat, tot i que aquesta no fos reconeguda, encara, com a fundació, ja que la majoria tenen el seu origen en una associació o entitat que les precedeix. Per altra banda s'ha utilitzat les dades registrals de la Generalitat de Catalunya, que s'inicien el 1982, la qual cosa serveix per analitzar en molt més detall l'evolució en els 17 últims anys.

B.1 Data fundacional de l'entitat:

Veient els resultats, és clar que a vegades es va entendre que es demanava per la data fundacional recollida en els estatuts i no en l'origen primer de l'entitat.

Això no obstant, però, és possible veure fins a on es remunta el món fundacional que avui coneixem i no s'ha d'oblidar que l'associacionisme ha estat prohibit durant molts anys, trencant la continuïtat d'un teixit social molt arrelat. Poques són les institucions que han sobreviscut durant tota la dictadura i sovint les entitats que havien existit han hagut de ser refundades.

Per últim s'ha de ser conscient que el mateix concepte de fundació ha evolucionat i que en l'actualitat moltes associacions es converteixen en fundacions, donades les avantatges fiscals que poden gaudir. Així, doncs, moltes entitats han pres aquesta forma jurídica en els darrers anys.

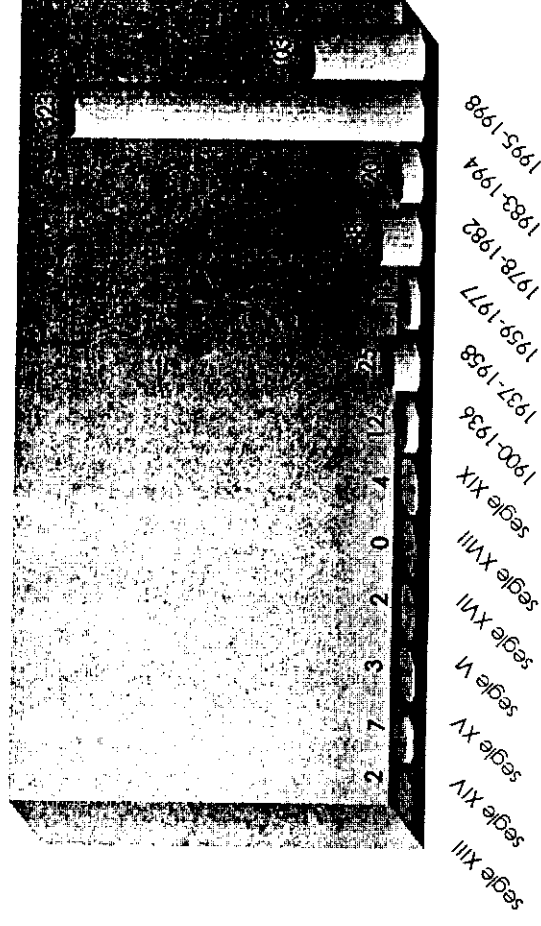
O Les primeres fundacions, de les quals es té constància, es remunten al segle XIII.

- Eren llegats benèfics que es destinaven a obres pies i que esdevindrien, posteriorment, hospitals o residències assistencials.
- o És clar que n'existien moltes més de les que aquí s'han pogut comptabilitzar, però la majoria han desaparegut o han pres formes tan diverses que és difícil seguir el seu rastre.

3. Les fundacions a Catalunya

- Durant el primer terç del segle XX hi ha una alça del moviment social i s'originen més de 25 entitats que encara avui dia perduren.

Gràfic 1: Evolució segons data fundació de l'entitat

- La guerra i el primer franquisme trenquen aquesta dinàmica i en 22 anys (1937-1958) tan sols sorgeixen 11 fundacions.
 - Serà a partir dels plans de desenvolupament de 1959 que, en una segona fase més laxa de la dictadura, sorgiran més entitats (38).

3. Les fundacions a Catalunya

- Amb la instauració de la democràcia, la societat civil agafarà protagonisme i l'associacionisme prendrà volada.
 - Això no obstant, però, els primers 6 anys són clarament un període de transformacions polítiques i tan sols es comptabilitzen 20 noves fundacions.
- És amb la llei del 3 de març de 1982 que sortirà a la llum una activitat social que en alguns casos havia estat opaca, per necessitat, i que en d'altres s'organitza ràpidament.
 - Seguint amb les dades recollides en el treball de camp, des d'aquesta data fins a l'actualitat es crearan 426 fundacions.

3. Les fundacions a Catalunya

B.2 Dates d'inscripció al registre de la Generalitat de Catalunya:

- Cal recordar que no totes les fundacions que actuen a Catalunya estan inscrites en aquest registre, però sí més del 90%.

Taula 2: Evolució segons inscripció al registre d'Entitats Jurídiques

Períodes	Núm. Fundacions	Mitjana anual
03-mar-82	3	
1982-1994	823	64,8
24-nov-94	312	81,5
Base	1138	

- Cal distingir dues fases:
 - En el primer període, des del 3 de març de 1982 fins al 24 de novembre de 1994, es van registrar de mitjana anual 64,8 fundacions, sumant un total de més de 820 entitats.
 - Però amb la nova situació creada amb la llei 30/1994 el creixement es confirma ja que amb poc menys de 4 anys (fins al setembre de 1998) es registren 312 noves fundacions, amb la qual cosa **la mitjana d'inscripcions és de 81,5 fundacions per any.**

3. Les fundacions a Catalunya

3.2 Distribució territorial i àmbit geogràfic d'actuació

A. Distribució territorial

- Si s'observa on tenen les seues socials les fundacions, es pot comprovar que hi ha una **gran concentració a l'àrea de Barcelona**.
- Cal, però, comparar-ho amb la distribució poblacional de Catalunya, ja que aquesta també és molt desigual.

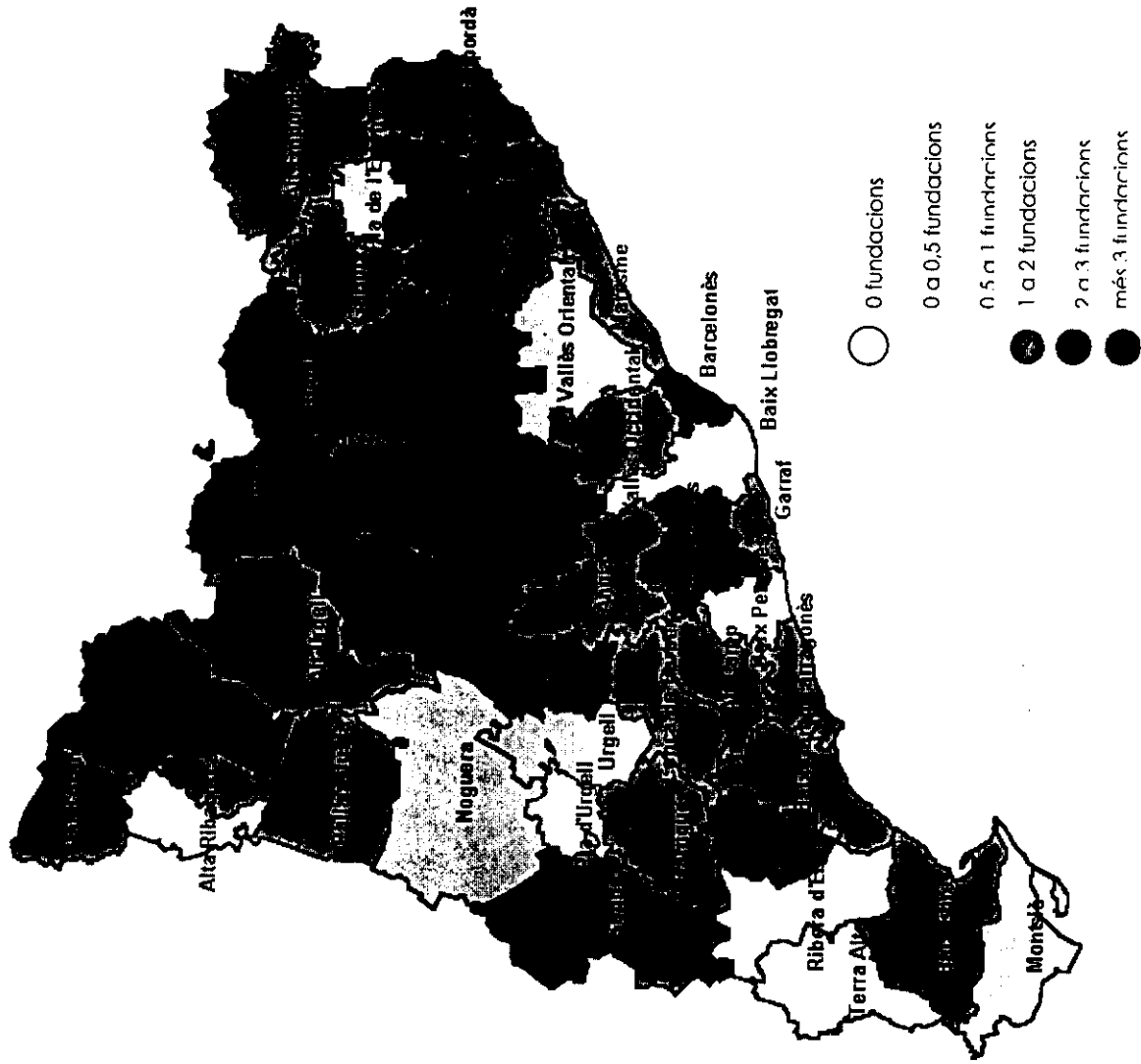
Taula 3: Distribució territorial

	Núm. fundacions	% fundacions	fundacions x càpita (10.000 hab)
Barcelona	1082	84,0	2,34
Girona	87	6,8	1,64
Tarragona	56	4,3	1,57
Lleida	63	4,9	1,10
Catalunya	1288	100	2,11

- Així, doncs, es pot concloure que a la província de Barcelona hi ha 2,34 fundacions per cada 10.000 habitants.
- Mentre, a Girona n'hi ha 1,64, a Tarragona 1,57 i a Lleida tan sols 1,1.
- En tots els casos però, l'índex és superior al del conjunt de l'Estat espanyol.

3. Les fundacions a Catalunya

Gràfic 2: Fundacions per càpita (10.000 habitants)

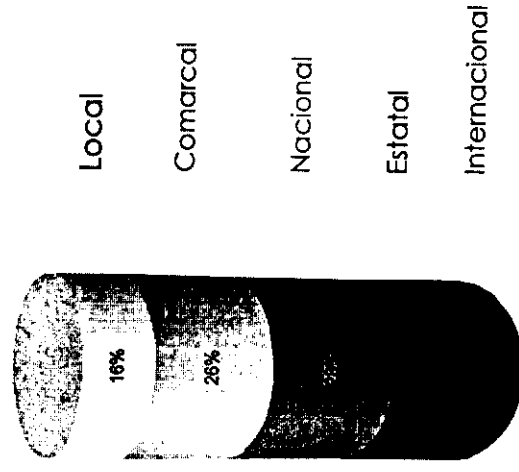
- Mirant amb més detall la distribució territorial de les fundacions catalanes es pot veure que mentre hi ha comarques sense cap fundació (Alta Ribagorça, Ribera d'Ebre i Terra Alta) n'hi ha que en tenen més de 3 per cada 10.000 habitants (Pallars Sobirà, Solsonès i Barcelonès).
- Sense que hi hagi cap distribució uniforme, és possible subratllar una major presència de fundacions, en les comarques centrals de la meitat nord (Barcelona i Girona) en detriment de terres més fermes, sobretot cap a Tarragona.
- Allò que més destaca, però, és que no existeix una correlació entre nombre relatiu d'entitats i riquesa de la comarca. Sembla haver-hi altres raons que expliquin el desigual moviment fundacional.

3. Les fundacions a Catalunya

B. Àmbit geogràfic d'actuació

- Un altre element és l'àmbit geogràfic sobre el qual les fundacions actuen.
- Bona part de les entitats (42%) treballen en un àmbit local definit pel municipi i el seu entorn o per la comarca.
- Si s'hi suma el percentatge (28%) que delimita el seu camp d'acció a l'àmbit nacional, resulta que **el 70% de les fundacions treballen exclusivament dins de Catalunya.**

Gràfic 3: Àmbit geogràfic d'actuació

- A més a més hi ha un 9% que incloent el país, es dirigeix a tot l'estat. I un 21% que treballen també vers enfora.

3. Les fundacions a Catalunya

3.3 Àmbit d'actuació i tipus d'activitat

A. Àmbit d'actuació

- A l'hora d'estudiar el món fundacional, un dels principals problemes són les molt diferents realitats que s'agrupen sota aquest concepte. En aquest sentit hi ha diverses maneres de distingir-les. La primera és segons l'activitat que desenvolupen i la segona, que s'observarà més endavant, segons el volum econòmic.
- Els objectius de les fundacions són molt diversos i caldrà, més endavant, una millor catalogació. Això no obstant, però, en aquesta fase de l'anàlisi s'ha pres la tipologia utilitzada per la Generalitat de Catalunya per a identificar les distintes entitats.
- Així mateix, no s'ha utilitzat la informació del registre, sinó que s'ha respectat les opcions assenyalades per les pròpies fundacions, amb la qual cosa les dades fan referència a 625 entitats que podien ubicar-se en múltiples àmbits.

Taula 4: Àmbit d'actuació segons classificació de les pròpies fundacions

	Núm. fundacions	%
Docent	281	45,0
Cultural	278	44,5
Assistencial	244	39,0
Investigació	190	30,4
Hospitalària	49	7,8
Base	625	

RESPOSTA MÚLTIPLE

- Les més nombroses són les fundacions docents (45%) seguides de les culturals (44,5%).
- També n'hi ha moltes que desenvolupen activitats assistencials (39%).
- Una de cada tres, aproximadament, també realitzen recerca i n'hi ha un petit grup (7,8%) específicament hospitalàries.

3. Les fundacions a Catalunya

B. Tipus d'activitat

- Més diverses són encara les activitats que realitzen, ja que hi ha infinitat d'objectius i finalitats fundacionals. En aquest punt s'ha intentat agrupar en una tipologia d'activitats que reflectís les tasques més comunes, tot i que es perd gran part de la riquesa que van expressar les fundacions.
- La **formació i divulgació** són de cabdal importància, ja que allò que més fundacions fan és organitzar conferències, congressos o cursos i editar publicacions de tot tipus, sense oblidar el manteniment de serveis de documentació i la realització d'exposicions.

Taula 5: Activitats més comunes

	%
Conferències	40,2
Congressos-Cursos	35,2
Publicacions	31,4
Serveis Socials	26,6
Beques	26,1
Ajuts Projectes-Entitats	22,7
Exposicions	18,2
Premis	17,6
Serveis de Documentació	16,0
Ajuts Individuals-Família	14,1
Assistència Sanitària	12,3
Esportives	0,6
Altres	13,9
Base	625

RESPOSTA MÚLTIPLE

- Un altre bloc important és l'**assistència a individus i entitats**, ja sigui en forma de serveis socials, col·laboracions en projectes, amb institucions o persones o en prestació d'assistència sanitària, gestió de llars, residències o diferents tipus de tuteles.

3. Les fundacions a Catalunya

- També té molt de pes la **Incentivació a la recerca o a la creativitat** amb la concessió de beques i premis o el muntatge d'exposicions.
- Destaca, de moment, el poc pes d'activitats esportives i és que sembla que aquest sector associatiu encara no s'ha decidit a constituir fundacions.

3. Les fundacions a Catalunya

3.4. Els recursos humans

A. Nombre de treballadors

- 450 fundacions que van informar sobre el volum de les seves plantilles sumen un total de més de 19.500 treballadors, la qual cosa suposaria acceptar una mitjana de 43,5 treballadors per entitat.

Taula 6: Nombre de treballadors

Treballadors	19.578
Base	450
Mediana ²	6
Rang interquartílic	22.0

- És una xifra molt alta, ja que si s'extrapolés al global de fundacions existents a Catalunya, sumarien més de 56.000 treballadors en aquest sector.
 - Això no obstant, però, hi ha grans diferències segons els tipus de fundacions (vegeu cap. 4.4) i hi ha un bon nombre de fundacions petites sense cap alliberat (63 de les 450 respostes).
 - Així, la mediana és tan sols de 6 treballadors, amb un rang interquartílic de 22, la qual cosa mostra que **la immensa majoria d'entitats són petites, restant un petit nucli de molt grans.**
- Considerant qualitativament el pes que tenen les fundacions que van respondre a l'enquesta de la Coordinadora Catalana de Fundacions es pot xifrar, de forma molt orientativa, en **unes 40.000 les persones que treballen en el món fundacional** al nostre país.

² Tot i que la mitjana i la desviació tipus són mesures molt entenedores provoquen lectures errònies en aquest cas, donada l'asimetria de la distribució. Les grans diferències entre fundacions (poques de molt grosses conviuen amb d'altres de molt petites) donen valors extrems, amb la qual cosa els millors indicadors són la mediana i el rang interquartílic com a mesures de centralització i dispersió.

3. Les fundacions a Catalunya

- En aquest sentit s'han fet unes categories segons el volum de personal com a mesura de la grandària de l'entitat. Com es pot veure en la següent taula paral·lelament al teixit industrial, **el teixit fundacional també es nodreix principalment de petites o mitjanes fundacions.**

Taula 7: Personal contractat

Núm. treballadors	%	% acumulat
0	14,0	14,0
1 a 5	33,8	47,8
6 a 25	28,4	76,2
26 a 50	8,0	84,2
51 a 100	6,4	90,7
101 a 500	8,2	98,9
+ de 500	1,1	100,0
Base		450

- El 14% de les entitats no tenen cap assalariat i en el 33,8% de les fundacions hi treballen entre 1 i 5 persones, amb la qual cosa gairebé la meitat de fundacions (47,8%) tenen menys de 6 treballadors.
- Estructures d'entre 6 i 50 professionals són presents al 36,4% de les entitats, que sumades a les anteriors suposen el 84,2% i evidencien que la gran majoria de fundacions actuen amb equips reduïts.
- Fundacions ja bastant grans en les quals treballen entre 51 i 500 professionals representen el 14,6%, i només l'1,1% són institucions realment grans amb més de 500 persones.

3. Les fundacions a Catalunya

B. Voluntariat

- Un tema molt important en el món associatiu català és el voluntariat. Una força de treball molt important, però que requereix d'una atenció especial.
- En el món fundacional és un tema constant de debat, ja que el voluntariat sempre ha format part de les seves estructures i a vegades ha estat insuficient per a respondre a les necessitats de la pròpia organització.
- Ara per ara, el 44,6% de les fundacions utilitzen d'una manera o altra a voluntariat, mentre un 55,4% es nodreixen únicament de professionals.

Taula 8: Presència de voluntariat

	%
Sí	44,6
No	55,4
Base	531

- És evident que hi ha grans diferències segons l'activitat de l'entitat (vegeu cap. 4.4), però aquests percentatges suposarien dir que a **Catalunya, aproximadament, 574 fundacions compten amb la col·laboració de voluntaris.**

3. Les fundacions a Catalunya

C. Llengua de treball

- S'ha d'entendre la llengua de treball, no com a idioma habitual a la feina, sinó com a llengua oficial de l'entitat ja sigui en les seves tasques internes com en les seves comunicacions externes.
- Gairebé tothom (92,3%) utilitza el català**, poc més d'un terç (36%) també el castellà i ja són moltes menys les que fan servir altres idiomes com l'anglès (1 de cada 10 fundacions) o el francès (1 de cada 20).

Taula 9: Llengua de treball

	%
Català	92,3
Castellà	36,0
Anglès	10,6
Francès	5,1
Altres	1,3
Base	625

RESPOSTA MÚLTIPLE

- Aquest resultat és molt coherent amb l'àmbit geogràfic d'actuació observat. Cal recordar que la gran majoria (70%) de fundacions actuava sempre dins el marc català i tan sols un 30% treballava també cap a l'Estat o més enllà.

3. Les fundacions a Catalunya

D. Les fundacions a Internet

- Amb prou feines fa 4 o 5 anys que Internet va entrar seriosament en el teixit associatiu o, fins i tot, empresarial del nostre país, però el seu creixement ha estat espectacular.
- A finals de 1995 i començaments de 1996 eren molt poques les entitats que utilitzaven aquestes tecnologies. Fins i tot en la primera fase del treball de camp no es va incloure cap pregunta referent a aquest tema.
- Això no obstant, un any després la Coordinadora reenvia l'enquesta i afegeix la demanda d'adreces electròniques. El resultat és que el març de 1997 es comptabilitzen, com a mínim, 150 entitats amb correu electrònic i/o pàgina Web.
- Aquesta incorporació a Internet acaba de començar i la Coordinadora continua rebent noves adreces de fundacions, mentre es redacten aquestes línies. Ara per ara, es poden comptar un mínim de 238 entitats que utilitzen d'una manera o altra Internet.
- Tenint en compte el nombre de fundacions de les quals es disposen dades, aquesta xifra implica que, en aquests moments, **1 de cada tres entitats, com a mínim, ja treballa amb Internet.**
- I, per altra banda, **durant 1998, aproximadament una mitjana mensual de 12 fundacions han incorporat aquesta eina al seu quefer diari.**
- Internet és un nou suport publicitari, que dóna accés a tot un nou món; millora, de forma molt important, els fluxes comunicatius interns i externs; i permet una molt major flexibilitat, ja que trenca els conceptes d'espai i temps. Per a les fundacions Internet suposa una eina perfecta per abaratir costos i multiplicar esforços. Especialment en la comunicació a dos nivells:
 - Interna: a treballadors de l'organització, associats i voluntariat - o simpatitzants-.
 - Externa: a proveïdors i usuaris o com a plataforma publicitària.

5. LES FUNDACIONS A CATALUNYA

- Encara que Internet és una eina molt nova, que tot just comencen a implementar les fundacions, són precisament entitats sense afany de lucre, aquelles que hi troben majors avantatges. I actualment aquesta tecnologia ja s'utilitza per a:
 - publicació de documents corporatius (cartes, resums anuals, llistes de preus, catàlegs, mapes...); accés a directoris o bases de dades (des de agendes internes fins a carteres de proveïdors o clients); pàgines corporatives, departamentals o individuals (accés ràpid a diferents recursos humans); aplicacions de treball en grup (redaccions de premsa, calendaris compartits...); distribució de software (actualització d'eines en totes les terminals...); correu (interconnexió directa entre individus o grups), etc...

3. Les fundacions a Catalunya

3.5 Els recursos econòmics

A. Volum pressupostari de les fundacions catalanes

- El pressupost que mouen, en un any, les 523 fundacions que han facilitat aquesta dada és de més de 142.300 milions de pessetes.

Taula 10: Volum pressupostari

	Pessetes
TOTAL	142.300.733.407
Mediana ³	36.247.744
Rang interquartilic	110.250.000
Base	523

- De nou les grans diferències entre entitats pot donar una idea errònia, ja que una extrapolació matemàtica suposaria que de mitjana una fundació catalana té de pressupost anual uns 272 milions de pessetes.
- Altrament, i de forma paral·lela al volum de les plantilles, la realitat és que **les fundacions catalanes són força petites**, ja que la **mediana** és tan sols **de poc més de 36 milions de pessetes anuals**.
- En aquest cas el rang interquartilic és força ample (més de 110 milions de pessetes) la qual cosa indica la gran varietat de volums existents, inclús excloent les entitats més petites i les més grans.
- De nou l'extrapolació matemàtica no és aconsellable per al total de 1.288 fundacions, però molt probablement el **món fundacional català mou anualment més de 200.000 milions de pessetes**.

³ Idem pàg. 33

3. Les fundacions a Catalunya

○ Cal subratllar especialment la gran concentració d'aquest volum econòmic en poques fundacions.

Taula 11: Concentració pressupostària

Núm. fundacions	% sobre núm. fundacions	Pressupost acumulat	% sobre pressupost global
10	1,9	65.131.751.396	45,8
25	5,0	90.941.241.924	63,9
50	9,8	108.940.235.400	76,6
100	19,3	125.632.085.375	88,3
523	100	142.300.733.407	100

- Les 10 fundacions més grans, que només suposen un 1,9% d'aquelles que han facilitat el seu pressupost, acumulen gairebé el 46% del volum conegut. És a dir, més de 65.000 milions de pessetes.
 - Si, a més a més, s'hi suma les següents 15 institucions, ja representen el 64% i un poc més enllà es pot veure que menys del 10% de les fundacions (50) sumen gairebé 109.000 milions de pessetes, que representa més de tres quartes parts del pressupost global.
- Aquesta concentració és pot observar més clarament, encara, si es comptabilitza el nombre de fundacions per trams pressupostaris.
- Les fundacions catalanes realment grans, és a dir que gestionen més de 1.000 milions de pessetes a l'any, representen menys del 5% del nombre total d'entitats.
 - De mitjanament grans tampoc en són moltes i només un 7,3% superen el 400 milions, amb la qual cosa, sumant les primeres, poc més d'1 de cada 10 fundacions catalanes sobrepassa aquesta xifra pressupostària.

3. Les fundacions a Catalunya

- El grup d'entitats que es podrien considerar mitjanes, amb un pressupost d'entre 100 i 400 milions, representa el 15,1%.

Taula 12: Agrupació de fundacions segons pressupost anual (1995-1997)

Pressupostos	Núm. Fundacions	% sobre Núm. Fundacions	% Acumulat
+ de 1000M	24	4,6	4,6
de 400M a 1000M	38	7,3	11,9
de 100M a 400M	79	15,1	27,0
de 50M a 100M	77	14,7	41,7
de 25M a 50M	79	15,1	56,8
de 5M a 25M	124	23,7	80,5
d'1M a 5M	61	11,7	92,2
- d'1M	41	7,8	100
Base	523	100	

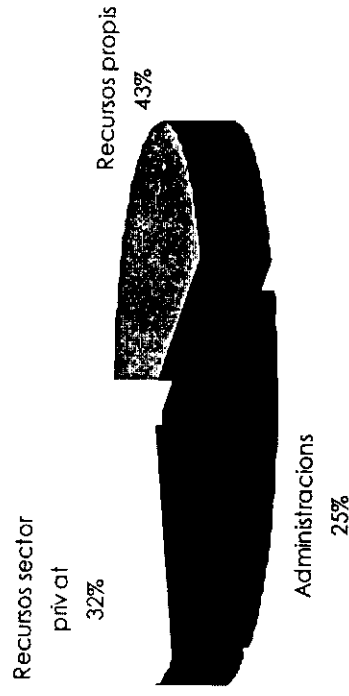
- Força menys que les mitjanament petites, amb entre 25 i 100 milions, que ja són a prop del 30%.
- I encara més petites hi ha gairebé 1 de cada 5 entitats (19,5%), les quals treballen amb menys de 5 milions de pessetes de pressupost anual.

3. Les fundacions a Catalunya

B. Origen dels ingressos

- Un dels punts més interessants de la informació recollida és conèixer la dependència-independència real que tenen les fundacions respecte les administracions, la capacitat d'autofinançament i l'existència o no de mecenatge.
 - En aquest sentit es va qüestionar a les fundacions sobre l'origen dels seus ingressos distingint, primerament, entre recursos propis - generats per una activitat econòmica, ja sigui el cobrament d'una entrada o els beneficis d'una inversió immobiliària o bancària..., per exemple -, recursos provinents de les administracions públiques - subvencions, prestació de serveis públics, convenis de col·laboració, etc.- i recursos provinents del sector privat - quotes d'associats, donacions i/o col·laboracions individuals o col·lectives, etc.-.
- De mitjana una fundació ingressa el 43% del seu pressupost per ella mateixa, una tercera part prové del sector privat i només una quarta part de les diferents administracions.

Gràfic 4: Mitjanes d'ingressos segons el seu origen

- Així, en una primera anàlisi, es pot afirmar que normalment les fundacions són prou autosuficients, ja que les entrades monetàries per activitats econòmiques, quotes, donacions, etc., representen el 75% dels seus ingressos.

3. Les fundacions a Catalunya

- Però vista la dispersitat fundacional, cal fer aquesta anàlisi des d'una altra perspectiva. Enloc de prendre la fundació com a subjecte, estudiarem l'origen dels diners en el seu conjunt.
- Així és possible veure que la realitat és ben diferent.
 - Poc més de la meitat (51,4%) del pressupost anual de les fundacions catalanes prové de l'Administració. El 30% té el seu origen en donacions i altres formes de col·laboració de persones físiques i jurídiques. I només el 18,6% el creen les pròpies entitats.

Taula 13: Volum d'ingressos segons origen

	Pesetes	% sobre pressupostos
Administracions	71.717.817.384	51,4
Recursos sector privat	41.905.067.948	30,0
Recursos propis	25.940.465.015	18,6
TOTAL	139.563.350.347	100
Base	511	

- Algunes consideracions:
 - Sembla que efectivament hi ha una molt gran dependència de l'administració pública. És, amb diferència, la principal font d'ingressos.
 - Altrament, cal concloure que el mecenatge en les seves múltiples formes és prou important, ja que s'ha comptabilitzat gairebé 42.000 milions de pesetes amb tan sols 511 entitats, la qual cosa indica un fort suport privat a la iniciativa civil de les fundacions.

3. Les fundacions a Catalunya

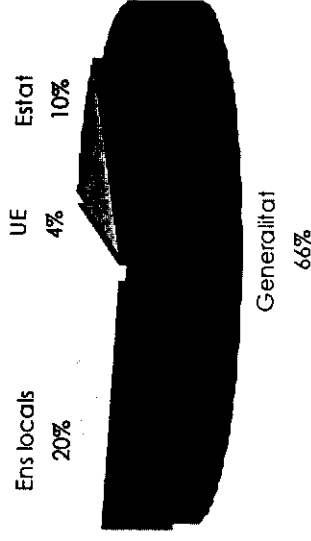
- L'autofinançament és clarament insuficient. És evident que l'obtenció de beneficis no és un objectiu prioritari, però tampoc és saludable que les fundacions siguin tan poc autosuficients. I que la suma d'ingressos per cobrament d'associació o generats per les pròpies activitats tinguin un pes tan petit.
- De nou les tipologies de fundacions seran determinants.
 - Els hospitals i grans institucions assistencials o educatives tenen un pes econòmic de primer ordre i són entitats amb règims econòmics especials (vegeu cap. 4.5.), basats en gran mesura en convenis amb l'Administració.
 - Mentre per altra banda, un altre grup de grans fundacions són les sortints de les caixes d'estalvi, l'autèntica majoria dels ingressos de les quals han estat considerades del sector privat, essent una forma de mecenatge molt especial, però amb un pes de primer ordre.
- Per últim, les grans diferències que s'observen entre mitjanes percentuals, sense tenir en compte el pes econòmic de les entitats, i el resultat del càmput global d'ingressos, suggereix clarament que les fundacions petites depenen en molta menys mesura de l'Administració i que aquestes aconseguixen gran part del seu pressupost per elles mateixes.

3. Les fundacions a Catalunya

B.1 Ingressos provinents de les administracions

- Si s'observa de quines administracions provenen els ingressos, **destaca clarament el paper de la Generalitat de Catalunya.**
 - De mitjana, dues terceres parts del suport administratiu que reben les fundacions el dona l'administració catalana.
 - El segon donant són els ens locals, ajuntaments principalment, amb un pes mig del 20%. El doble que els ingressos provinents de l'Estat i cinc vegades més d'allò que origina la UE.

Gràfic 5: Mitjanes d'ingressos provinents de les administracions

- Una altra vegada, hi ha una correspondència amb l'àmbit geogràfic d'actuació. Però, sembla clar que la UE ha d'anar prenent protagonisme amb el procés d'unificació europea.
- Si bé les mitjanes percentuals informen en quines mesures les diferents administracions col·laboren, de mitjana, en els ingressos d'una fundació, cal, un cop més, veure l'aportació econòmica en el seu conjunt.

3. Les fundacions a Catalunya

- La Generalitat de Catalunya, destina, només en les fundacions analitzades (poc més de 500) més de 62.000 milions de pessetes, que suposen més del 90% de tot el suport administratiu.

Taula 14: Volum d'ingressos provinents de les administracions

	Pessetes	% sobre pressupostos
Generalitat	62.034.408.813	90,6
Estat	2.541.782.247	3,7
Ens locals	2.088.683.729	3,1
UE	1.792.706.625	2,6
TOTAL	68.457.581.413	100
Base	262	

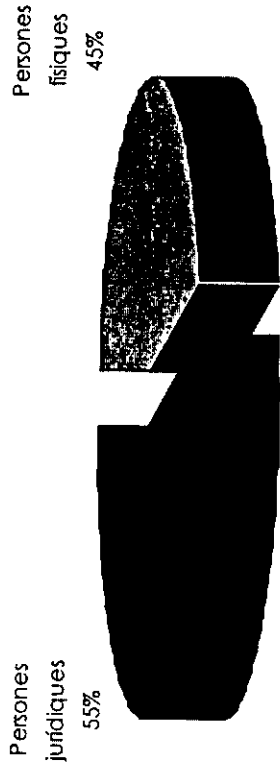
- El segon donant és l'administració central de l'estat i el tercer els ens locals, ambdós amb un pes del 3,7% i el 3,1% respectivament. Mentre la UE destina al món fundacional català el 2,6% del pressupost provinent de la funció pública.

3. Les fundacions a Catalunya

B.2 Ingressos provinents del sector privat

- Del 32% de recursos que de mitjana provenien del sector privat, el 55% ho fa de persones jurídiques i el 45% de persones físiques.

Gràfic 6: Mitjanes d'ingressos provinents del sector privat

- Però a més de ser més nombrosos, els ingressos d'altres entitats són més quantiosos i suposen gairebé el 57% d'aquest tipus d'ingrés –són gairebé 30.000 milions de pessetes els provinents del sector privat, segons les fundacions analitzades–, més de 13 punts percentuals sobre el pes econòmic de persones físiques.

Taula 15: Volum d'ingressos provinents del sector privat

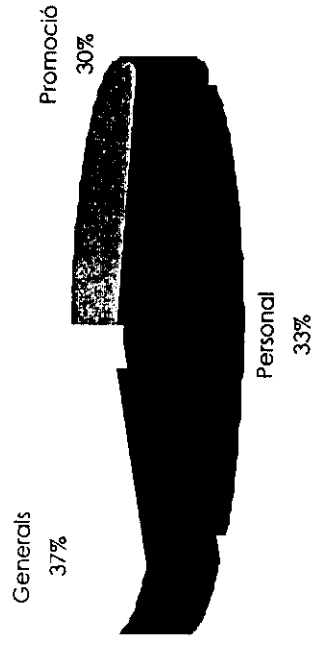
	Pessetes	% sobre pressupostos
Persones jurídiques	16.813.987.428	56,6
Persones físiques	12.882.692.355	43,4
TOTAL	29.696.679.783	100
Base	298	

3. Les fundacions a Catalunya

C. Destí de la despesa

- Un altre aspecte important a observar és com distribueixen les fundacions els seves despeses.
- **De mitjana, el 37% del pressupost es destina a despeses generals, amb especial pes del capítol de manteniment d'estructura o funcionament pròpiament dit de la fundació (loguers, material, secretaria, assessoraments, etc.).**
- **Una tercera part (33%) és cost de personal - sous i seguretat social -.**
- **l el 30% de la partida pressupostària anual es dirigeix a la realització d'activitats concretes, com conferències, premis, beques o d'altres adreçades al públic objectiu de la fundació.**
- Apartat especialment important per a fundacions culturals i docents, així com en menor mesura per a assistencials o d'investigació, mentre és pràcticament inexistent per a la majoria de fundacions hospitalàries.

Gràfic 7: Distribució mitjana de la despesa

3. Les fundacions a Catalunya

- Ara bé, cal matisar les dades anteriors.
- Per exemple, en el cas dels hospitals la pròpia activitat està lligada, bàsicament, a estructura i personal, fet que explica la distribució de les mitjanes (vegeu capítol 4.5.C "Destí de la despesa per tipus d'activitat"). I és que l'objectiu indirecte de l'entitat es el propi manteniment, el d'un ens que presta serveis a altres.
- Per altra banda, com ja s'ha mencionat anteriorment i s'estudiarà amb més detall posteriorment, aquest darrer tipus d'entitat (hospitalàries i assistencials) tenen un pes econòmic molt gran en el món fundacional. Així, doncs, no ha d'estranyar que si enlloc d'analitzar les mitjanes percentuals s'observa l'origen del volum econòmic del conjunt de fundacions catalanes s'obtingui una lectura ben diferent.

Taula 16: Destí de la despesa

	Pessetes	% sobre pressupostos
Personal	72.932.364.306	52,9
Generals	45.517.838.746	33,0
Promoció	19.518.278.492	14,1
TOTAL	137.968.481.544	100
Base	474	

- Gairebé el 53% de la despesa es destina a cost laboral i el 33% a generals, restant tan sols un 14,1% per a la realització d'activitats, pròpiament dites.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

4.1 Nombre i evolució de les fundacions

A. Nombre de fundacions

- Per tal de saber quantes fundacions hi ha de cada tipologia, s'hagués pogut utilitzar la classificació que s'usa en el registre oficial del protectorat, però s'ha preferit exposar les afirmacions de les pròpies fundacions que en molts casos actuen en més d'un àmbit temàtic.
- Els àmbits d'actuació més freqüents són els **docents i els culturals**, els quals desenvolupen **entre el 44% i el 45% de fundacions**.
- També realitzen **tasques assistencials** un bon percentatge (**39%**) d'entitats i en menys mesura (**30,4%**) es duu a terme **recerca**.
- Activitat pròpiament **hospitalària** es restringeix a un grup molt determinat de fundacions que representen poc menys del **8%** sobre el total d'institucions.

Taula 17: Número de fundacions per tipus d'activitat

	Núm. fundacions	%
Docents	280	44,8
Culturals	278	44,5
Assistencials	244	39,0
Investigació	190	30,4
Hospitalàries	49	7,8
Base	625	

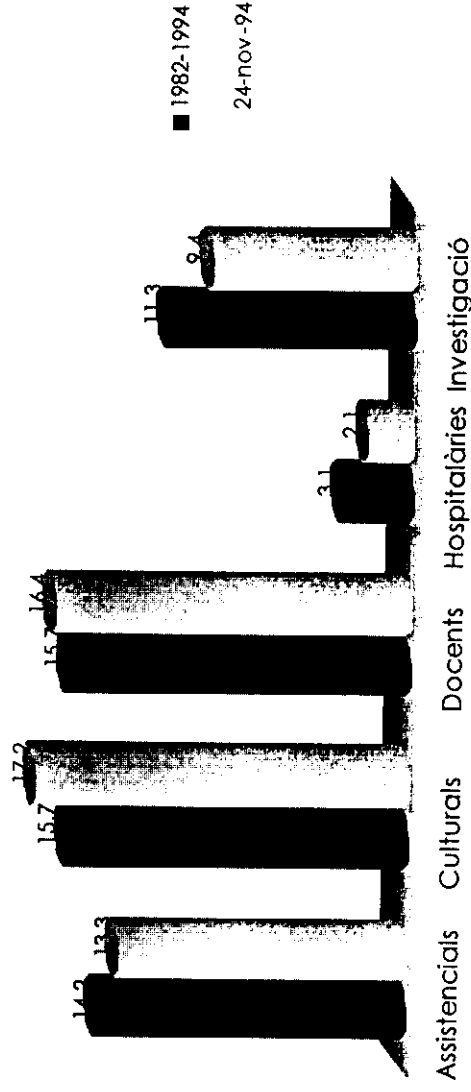
RESPOSTA MÚLTIPLE

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B. Evolució

- Les primeres fundacions documentades a Catalunya, del segle XIII fins al XIX, són **assistencials i hospitalàries**, com a resultat de llegats particulars destinats a finalitats benèfiques.
- No serà fins al **1900** que comencin a constituir-se fundacions **culturals i docents** i ja entrat en el **segle XX** les **d'investigació**.
- Si s'estudien els darrers anys i les dades que mostra el registre de la Generalitat de Catalunya es poden veure algunes tendències.

Gràfic 8: Mitjana anual de fundacions registrades

- S'estan inscrivint de mitjana més fundacions culturals, docents i assistencials, que no pas d'investigació o hospitalàries.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- Però, mentre la mitjana de noves fundacions assistencials ha disminuït en els darrers quatre anys - entre 1982 i 1994 es registraven 14,2 entitats d'aquest tipus i des de llavors ho han fet de mitjana 13,3 - sembla que les culturals i les docents augmenten.
 - o En el primer període es constitueixen de mitjana anual 15,7 fundacions culturals i el mateix nombre de docents. En canvi, des de 1994, de les primeres s'estableixen 17,2 noves per any i de les segones 16,4.
- Per la seva naturalesa es creen moltes menys fundacions hospitalàries, actualment amb prou feines 2 per any.
- Mentre d'investigació han disminuït lleugerament, ja que si bé al principi es registraven 11,3 entitats anualment, ara ho fan 9,4.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

4.2 Distribució territorial i àmbit geogràfic d'actuació

A. Distribució territorial

- La distribució territorial de les seus socials de les fundacions no varia excessivament segons les activitats desenvolupades.

Taula 18: Distribució territorial

	%					
	TOTAL	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Barcelona	84,0	83,2	83,8	85,7	79,6	84,2
Girona	6,8	8,6	5,4	5,4	10,2	5,8
Tarragona	4,3	4,1	6,1	5,7	6,1	7,4
Lleida	4,9	4,1	4,7	3,2	4,1	2,6
Base	625	244	278	280	49	190

- Això no obstant, però, destaca lleugerament la presència de fundacions assistencials i hospitalàries en terres gironines i un percentatge important d'investigació a Tarragona.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B. Àmbit geogràfic d'actuació

- És clar que les fundacions assistencials actuen principalment en el seu entorn més immediat, local o comarcal, de forma semblant a com ho fan les hospitalàries, tot i que aquestes últimes també poden expandir el seu radi d'acció a l'escena internacional.

Taula 19: Àmbit geogràfic d'actuació

	%					
	TOTAL	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Local	16,10	17,8	11,9	15,7	6,1	3,2
Comarcal	26,25	34,7	18,8	25,3	40,8	10,5
Nacional	27,86	29,8	28,5	27,0	28,6	34,2
Estatal	8,53	7,9	11,6	10,3	2,0	15,8
Internacional	21,26	9,9	29,2	21,7	22,4	36,3
Base	621	242	277	281	49	190

- En l'àmbit local també destaquen les tasques docents, encara que aquestes es desenvolupen arreu.
- Són les activitats culturals i més especialment les d'investigació aquelles que sobrepassen habitualment l'àmbit geogràfic més immediat i que es projecten cap a l'exterior.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

4.3 Tipus d'activitat i sectors atesos

A. Tipus d'activitat

- És clar que segons el tipus d'activitat s'han de distingir tres blocs ben diferenciats de fundacions.
- En primer lloc, les fundacions assistencials presten, principalment, serveis socials, tot i que també donen assistència sanitària i procuren atencions a individus i famílies.

Taula 20: Activitats més comunes

	%					
	Totes	Assistencial	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Conferències	40,2	18,9	54,3	55,2	28,6	64,2
Congressos-Cursos	35,2	19,7	42,1	53,4	34,7	67,4
Publicacions	31,4	17,2	44,6	37,7	22,4	56,3
Serveis Socials	26,6	59,4	13,3	12,5	30,6	11,1
Beques	26,1	13,9	32,0	38,1	24,5	44,2
Ajuts Projectes-Entitats	22,7	19,7	32,0	24,9	22,4	30,5
Exposicions	18,2	9,0	36,0	15,7	0,0	26,8
Premis	17,6	9,4	28,4	18,5	4,1	24,2
Serveis de Documentació	16,0	6,6	21,9	23,5	8,2	24,7
Ajuts Individuals-Família	14,1	21,7	12,9	14,9	4,1	4,7
Assistència Sanitària	12,3	26,6	1,8	7,5	81,6	12,1
Altres	13,9	14,8	16,2	13,2	8,2	18,4
Base	625	244	278	281	49	190

RESPOSTA MÚLTIPLE

- En segon lloc hi ha les entitats hospitalàries que tot i poder realitzar molts tipus d'activitats complementàries la seva tasca és l'assistència sanitària en totes les seves vessants.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- El tercer grup és més complex, però és aquell que formen les fundacions culturals, docents i d'investigació que desenvolupen tot tipus d'accions.
 - o I és que, sovint, no es pot classificar una fundació d'únicament cultural o docent o d'investigació, ja que en la consecució de les seves finalitats poden realitzar activitats ben diverses. En la majoria dels casos, sempre es duu a terme una certa recerca sigui en l'àmbit que sigui. Igualment es procura comunicar i divulgar, ja siguin descobriments científics com idees generals. I, evidentment, tant en el primer cas com en el segon és necessària una tasca formativa.
 - o Això no vol dir que en moltes ocasions hi hagi un tipus d'activitat que predomini clarament sobre les altres i que acabi definint millor l'objectiu final de l'entitat. Però, l'organització de conferències, congressos o cursos, la donació de beques o premis o l'edició de publicacions són eines útils tant per informar i comunicar com per formar i investigar.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B. Sectors atesos

B.1 Fundacions Assistencials i Hospitalàries

- Tot i que hi ha fundacions hospitalàries amb públics objectius molt determinats, la majoria s'adrecen a tota persona necessitada d'assistència sanitària.
 - Això no obstant, però, destaca l'atenció que necessita la gent gran.

Taula 21: Sectors atesos per les fundacions assistencials i hospitalàries

	%	
	Assistencials	Hospitalàries
Gent Gran	34,0	36,7
Discapacitats	32,8	14,3
General	25,0	59,2
Infància	17,2	18,4
Marginats	17,2	10,2
Família	14,8	12,2
Juventut	12,7	10,2
Dones	8,2	8,2
Minories	7,4	4,1
Altres	14,8	10,2
Base	244	49

RESPOSTA MÚLTIPLE

- El cas de les fundacions assistencials és una mica diferent, ja que són molt més diverses.
 - La gent gran continua essent el principal beneficiari, però també els discapacitats són un col·lectiu molt important.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B.2 Fundacions Culturals i d'Investigació

- Les fundacions culturals s'adrecen a molts públics i abarquen molts àmbits.
- Així, tot i que destaca la promoció de les belles arts, de les ciències socials i de l'ensenyament, hi ha força entitats que treballen en humanitats, difusió de pensament, promoció local, ecologia, oci i temps lliure, etc...

Taula 22: Àmbits temàtics de les fundacions culturals i d'investigació

	%	
	Culturals	Investigació
Belles Arts	26,3	12,6
Ciències Socials	23,4	26,3
Formació	23,0	23,2
Filosofia i Humanitats	16,9	16,3
Difusió de Pensament	16,2	13,2
Promoció Local	16,2	11,1
Ecologia	15,5	20,0
Oci i Temps Lliure	15,5	7,9
Desenvolupament	14,0	16,3
Conservació Patrimoni	11,9	12,6
Medicina i Farmàcia	11,9	41,6
Relacions Internacionals	11,2	13,2
Esportives	10,8	3,7
Enginyeria-Tecnologia	8,6	19,5
Arquitectura i Urbanisme	6,8	5,8
Ciències Naturals	6,1	10,5
Estudis Eclesiàstics	3,2	2,6
Altres	16,5	8,9
Base	278	190

RESPOSTA MÚLTIPLE

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- En canvi és clar que la investigació es desenvolupa molt més en uns camps que en altres.
- Destaca per sobre qualsevol altre camp, la medicina i la farmàcia, en el qual treballen el 41,6% de les fundacions que fan recerca.
- Les ciències socials i la docència són investigades per aproximadament una quarta part de les entitats, mentre l'ecologia o l'enginyeria ho és per una cinquena part.
- Altres, la teologia, l'esport, l'arquitectura i l'urbanisme o el temps lliure no desporten massa atenció com a objecte d'anàlisi.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B.3 Fundacions Docents

- Curiosament el tipus de formació més freqüent (38,8%) entre les fundacions és el no reglat. Justament és el camp que els serveis públics han cedit la iniciativa al sector privat i/o civil.
- En segon lloc, els estudis més freqüents són en l'àmbit universitari, ja sigui en els primers cicles com en cicles formatius posteriors.

Taula 23: Sectors atesos per les fundacions docents

	%
No reglat	38,8
Universitària	29,2
Postgrau	28,1
Primària	27,0
Infantil	25,3
ESO	21,0
Adults	18,1
FP	16,7
BUP-COU	16,7
Reciclatge/Continuada	4,3
Especialitzada	3,2
Especial	1,4
Altres	2,8
Base	281

RESPOSTA MÚLTIPLE

- L'educació infantil, primària i l'ESO són també focus de treball importants.
- Després vindria l'educació per adults, la FP i el BUP-COU, en els quals hi treballarien entre el 15% i el 20% de les fundacions docents. En els darrers dos casos, el principal motiu d'aquests baixos percentatges és la tasca de l'ensenyança pública.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

4.4. Els recursos humans

A. Nombre de treballadors

- En una primera lectura de la taula del nombre de persones que treballen professionalment en les diferents fundacions, es poden distingir tres tipologies:
 - Les fundacions assistencials, hospitalàries i docents mobilitzen a molta gent, entre 8.700 i 9.500 cada tipus, tenint en compte, a més a més, que aquestes dades fan referència tan sols a les 450 fundacions que van facilitar el nombre de persones en plantilla.
 - En un segon nivell hi ha les d'investigació amb poc més de 6.200 professionals.
 - Mentre les entitats culturals funcionen amb uns 3.000 treballadors.

Taula 24: Número de treballadors

	Núm. Treballadors	Mediana ⁴	Rang interquartílic	Base
Assistencials	9.451	12	30,8	182
Hospitalàries	9.059	9,5	194,0	41
Docents	8.741	8	25,0	203
Investigació	6.220	4	15,0	137
Culturals	3.073	3	6,5	188
TOTAL	19.578	6	22,0	450

- Ara bé, aquestes xifres s'han de comparar amb el nombre de fundacions de cada tipologia i llavors s'observa una realitat molt més complexa.
 - **Les fundacions més grans són les hospitalàries**, ja que de mediana hi treballen 95 professionals. Això no obstant, l'altíssima dispersió (194 de rang interquartílic) indica que n'hi ha de molt i molt grosses i d'altres de força més petites.

⁴ Idem pág. 33

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- En segon lloc, però a molta distància, aquelles entitats que necessiten de més personal són les fundacions assistencials que de mitjana tenen 12 persones en nòmina. De totes maneres conviuen moltes organitzacions reduïdes amb algunes altres de molt grans.
 - De forma similar, però amb dimensions inferiors, les fundacions dedicades a la docència tenen 8 assalariats de mitjana i el 75% d'elles no superen els 27 professionals, encara que com en els altres casos hi ha grans institucions.
 - L'alt nombre de petites fundacions que realitzen recerca situa la mediana de treballadors en tan sols 4 persones, tot i que paral·lelament en unes poques hi treballen grans plantilles.
 - Per últim se situen les fundacions culturals, molt més petites que les altres. Les 188 entitats que van facilitar aquesta informació mostren una mediana de 3 persones en plantilla i unes diferències entre elles molt menors, amb la qual cosa es comprova que l'absoluta majoria són reduïdes i són molt poques aquelles que superen els 25 treballadors.
- En la següent taula s'observa molt millor aquest fenomen de diferències de volum entre les diferents tipologies de fundacions i dins de cada una d'elles.

Taula 25: Personal contractat

Núm. treballadors	%						
	TOTAL	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació	
0	14,0	14,8	20,7	11,8	4,9	10,9	
1 a 5	33,8	23,6	45,7	31,0	14,6	44,5	
6 a 25	28,4	32,4	23,4	31,0	24,4	24,1	
26 a 50	8,0	9,3	3,2	7,9	4,9	7,3	
51 a 100	6,4	6,0	2,1	7,9	4,9	4,4	
101 a 500	8,2	12,1	4,8	8,9	39,0	5,8	
500 o +	1,1	1,6	0,0	1,5	7,3	2,9	
Base	450	182	188	103	41	137	

- Les fundacions culturals destaquen perquè la gran majoria (66,4%) tenen menys de 6 treballadors i 1 de cada 5 no té cap al·liberat.
- Contràriament, el 46,3% de les fundacions hospitalàries tenen més de 100 professionals.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B. Voluntariat

- També en el tema del voluntariat les funcions de les entitats defineixen molt les seva idoneïtat.

Taula 26: Presència de voluntariat

	Sí	No	Base
Assistencials	62,0	38,0	221
Hospitalàries	46,5	53,5	43
Culturals	42,9	57,1	231
Investigació	33,5	66,5	161
Docents	32,2	67,8	230
TOTAL	44,6	55,4	531

LECTURA HORIZONTAL

- **La majoria de fundacions assistencials (62%) utilitzen voluntaris**, mentre també ho fan, gairebé, la meitat de les entitats hospitalàries i culturals.
- Per últim, tan sols en 1 de cada 3 fundacions d'investigació i docents hi col·laboren no professionals.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

C. Llengua de treball

- El català és la llengua de treball per a tot tipus de fundacions i el castellà l'utilitzen, únicament o, sobretot, simultàniament poc més d'un terç de les entitats.

Taula 27: Llengua de treball

	%					
	TOTAL	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Català	92,3	92,6	93,2	93,6	89,8	94,7
Castellà	36,0	37,3	35,6	37,9	32,7	47,9
Anglès	10,6	7,8	12,6	12,5	16,3	22,6
Francès	5,1	2,5	7,9	5,4	2,0	9,5
Altres	1,3	0,4	2,2	1,4	2,0	1,6
Base	625	244	278	280	49	190

RESPOSTA MÚLTIPLE

- Només les de recerca destaquen per utilitzar més (47,9%) el castellà, sense detriment del català, i també per treballar en altres idiomes com l'anglès (22,6%) o el francès (9,5%).
- És clar que les eines de treball i la necessària interrelació amb l'exterior, per dur a terme la tasca d'investigació, demana treballar políglotament.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

4.5 Els recursos econòmics

A. Volum pressupostari segons tipus de fundació

- Si no es té en compte el nombre d'entitats els pressupostos acumulats per tipologies de fundacions s'ordenen de la següent manera:
 - En primer lloc hi ha les fundacions docents que totes elles sumades (236) acumulen un pressupost anual de més de 71.400 milions de pessetes.
 - Les segueixen les fundacions assistencials (203) i les hospitalàries (43) amb poc menys de 61.000 milions de pessetes per any i les d'investigació (160) amb gairebé 56.700 milions de pessetes.
 - Bastant més lluny se situen les fundacions culturals (228) que mouen anualment uns 36.000 milions de pessetes.

Taula 28: Volum pressupostari

	Acumulat	Mediana ⁵	Rang Interquartílic	Base
Docents	71.453.678.156	39.109.072	137.372.230	236
Assistencials	60.771.509.752	45.012.500	139.452.000	203
Hospitalàries	60.602.753.167	470.000.000	945.343.389	43
Investigació	56.675.944.229	33.115.000	115.471.235	160
Culturals	35.967.466.909	22.457.000	72.029.498	228
TOTAL	142.300.733.407	36.247.744	110.250.000	523

- Tot i que pot ser il·lustratiu veure els pressupostos acumulats, molt més indicatiu, per a poder distingir entre entitats grans i petites, és la mediana per fundació.

⁵ Idem. Pàg. 33

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- Així, resulta que **les hospitalàries despunten amb un pressupost de 470 milions de pessetes a l'any**, tot i que, com ja s'ha subratllat repetidament, hi ha diferències molt importants entre grans i petites.
 - o La majoria (51,2%) compten amb més de 400 milions de pressupost, però aproximadament el 21% treballen amb menys de 25 milions. És evident, que aquestes últimes no són centres hospitalaris, sinó entitats que entre d'altres realitzen activitats d'assistència sanitària o relacionades.

Taula 29: Agrupació de fundacions segons pressupost anual (1995-1997)

Pressupostos	TOTAL		Assistencials		Culturals		Docents		Hospitalàries		Investigació	
	%	% Acum	%	% Acum	%	% Acum	%	% Acum	%	% Acum	%	% Acum
+ de 1000M	4,6	4,6	4,9	4,9	1,8	1,8	5,5	5,5	25,6	25,6	6,8	6,8
de 400M a 1000M	7,3	11,9	7,4	12,3	5,3	7,0	7,2	12,7	25,6	51,2	8,9	15,8
de 100M a 400M	15,1	27,0	18,2	30,5	12,7	19,7	16,9	29,7	11,6	62,8	21,1	36,8
de 50M a 100M	14,7	41,7	16,7	47,3	12,7	32,5	13,1	42,8	14,0	76,7	16,3	53,2
de 25M a 50M	15,1	56,8	12,8	60,1	14,5	46,9	18,2	61,0	2,3	79,1	22,6	75,8
de 5M a 25M	23,7	80,5	24,6	84,7	26,8	73,7	21,6	82,6	14,0	93,0	24,2	100
d'1M a 5M	11,7	92,2	9,9	94,6	16,7	90,4	10,2	92,8	4,7	97,7	0,0	100
- d'1M	7,8	100	5,4	100	9,6	100	7,2	100	2,3	100	0,0	100
Base	523		203		228		236		43		190	

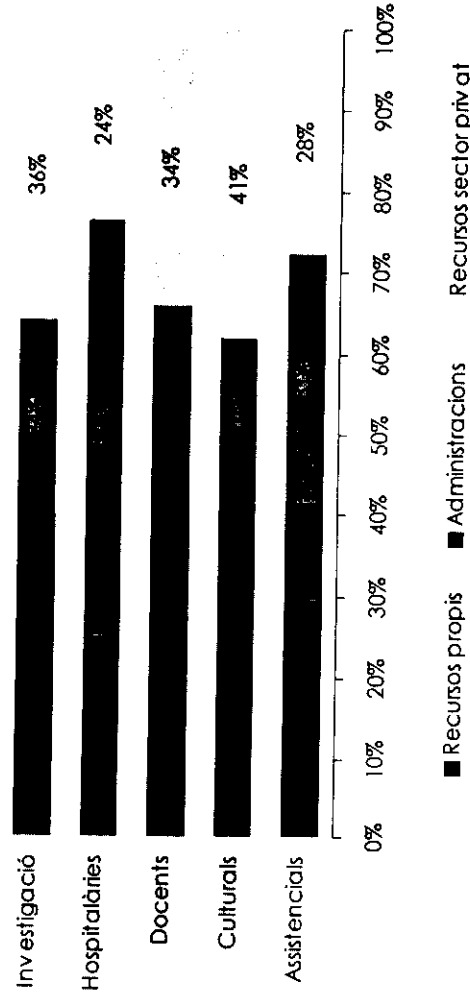
- **Les més modestes són les culturals que de mediana no arriben als 22 milions de pressupost anual** i això perquè n'hi ha unes poques de prou grans per amagar que n'hi ha moltes (26,3%) amb menys de 5 milions.
- Pel que fa referència a les fundacions **d'investigació n'hi ha poques de realment grans, però no n'hi ha cap de petita** (menys de 5 milions), ja que la recerca demana una infraestructura mínima.
 - o La gran majoria (84,2%) d'aquestes entitats disposen d'entre 25 i 400 milions de pessetes.
- Altrament, **les fundacions assistencials i docents tenen una mida semblant a la del conjunt de fundacions catalanes**. Poques de grans, poc més del 12% amb més de 400 milions, força més (1 de cada 3 aproximadament) de mitjanes (entre 50 i 400 milions), entre el 35% i el 40% de relativament petites i entre el 15% i el 17% de realment modestes, amb menys de 5 milions de pessetes anuals.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B. Origen dels ingressos

- Els diferents tipus d'entitats aconsegueixen els seus ingressos de fonts diverses.
 - Menys les fundacions hospitalàries la resta generen entre el 41% i el 47% del seus recursos, ja sigui com a producte d'activitats econòmiques o de cobrament de quotes. Les primeres, en canvi, tan sols aconsegueixen autofinçar-se en un 25% i la meitat del seu pressupost prové de l'administració, encara que gairebé mai en forma de subvenció, sinó en concepte de prestació de serveis.

Gràfic 9: Mitjanes d'ingressos segons el seu origen

- Així mateix, les administracions suporten una tercera part del pressupost d'una fundació assistencial, una quarta part d'una d'investigació o docent i tan sols una cinquena part d'una cultural.
- No és gens menyspreable el paper del sector privat, ja que aquestes darreres obtenen el 41% dels seus ingressos de donacions i col·laboracions, 5 i 7 punts percentuals més que allò que ingressen per aquests conceptes fundacions de recerca i d'ensenyament.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- Ja s'ha pogut observar que proporcionalment les fundacions grans reben molts més diners de les administracions que no pas les petites. Així no és gens d'estranyar que si es computen els pressupostos globals per tipologies destaquen diferències més agreujades.
- El 81% del pressupost que mouen les fundacions hospitalàries a Catalunya prové de l'administració pública i tan sols un 13% del sector privat, deixant menys del 6% com a producte de la pròpia enfitat.
- Més de la meitat (55,5%) dels diners de les fundacions assistencials també tenen el seu origen en les distintes administracions. Però gairebé el 28% són recursos del sector privat i el 17% propis.

Taula 30: Volum d'ingressos segons origen

	% sobre pressupostos					
	TOTAL	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Recursos propis	18,6	16,7	22,2	22,4	5,9	16,3
Administracions	51,4	55,5	26,0	37,9	81,1	43,9
Recursos sector privat	30,0	27,8	51,8	39,7	13,0	39,7
Base	511	197	222	232	43	159

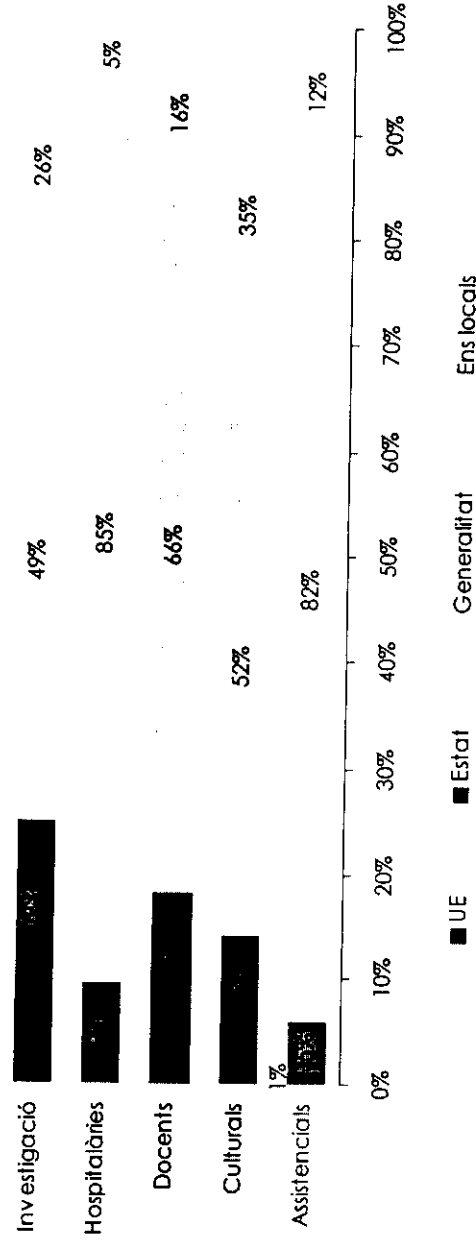
- De nou docents i d'investigació s'assemblen força, doncs aconsegueixen ingressar aproximadament el 40% del pressupost del sector privat, però, mentre les primeres autogeneren el 22,4% dels ingressos finals, les segones tot just superen el 16%, rebent gairebé el 44%, 6 punts percentuals més que les docents, de l'administració.
- Igualment significatiu és la nova perspectiva que mostren les fundacions culturals. Més de la meitat (51,8%) del volum econòmic són el producte de l'aportació de persones físiques i jurídiques del sector privat, mentre poc més d'una quarta part és de l'administració i el 22,2% com a ingressos derivats de la pròpia activitat fundacional.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B.1 Ingressos provinents de les administracions

- Tot i que guarda una certa relació amb els diferents àmbits geogràfics d'actuació les diferents administracions juguen un paper ben distingible segons el tipus de fundació.
- En tots els casos la Generalitat de Catalunya és el principal benefactor, però mentre representa més del 80% dels ingressos provinents de l'administració per a les fundacions hospitalàries i assistencials, baixa fins al 66% en el cas de les docents i a aproximadament el 50% en les culturals i d'investigació.

Gràfic 10: Mitjanes d'ingressos provinents de les administracions

- En segon lloc hi hauria els ens locals que suposen el 5% d'aquest tipus de recurs per a les entitats hospitalàries, el 12% i el 16% per a assistencials i docents, respectivament i pujaria fins al 26% per aquelles fundacions que fan recerca i fins al 35% per a les culturals.
- L'Estat participaria de mitjana en un 17% en fundacions d'investigació, aproximadament en un 10% en la resta, menys en les assistencials en les quals només suposaria el 5%.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- L'aportació de la UE és pràcticament insignificant per a les entitats hospitalàries i assistencials, poc important per a les docents i culturals i només significativa per a les d'investigació, per a les quals suposa el 8% dels seus ingressos per part d'administracions.
- Si se sumen tots els ingressos provinents de l'Administració segons àmbit temàtic es pot fer una anàlisi lleugerament diferent.
- En el món fundacional hospitalari la única administració significativa és la Generalitat que aporta més del 99% d'allò que aquestes entitats ingressen per aquest concepte.
- Contràriament, en el món cultural, l'administració autonòmica només suposa el 46,3% i tan els ens locals, amb el 26,8%, i l'Estat, amb el 20,2%, són inversors importants.
- I, malgrat suposar només un 6,7% d'allò invertit per totes les administracions, és el sector on proporcionalment reben més diners d'Europa.

Taula 31: Volum d'ingressos provinents de les administracions

	% sobre pressupostos					
	TOTAL	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
UE	2,6	1,6	6,7	5,9	0,0	4,5
Estat	3,7	2,7	20,2	6,0	0,1	5,3
Generalitat	90,6	91,8	46,3	84,4	99,7	87,6
Ens locals	3,1	3,8	26,8	3,7	0,2	2,5
Base	262	116	96	115	29	80

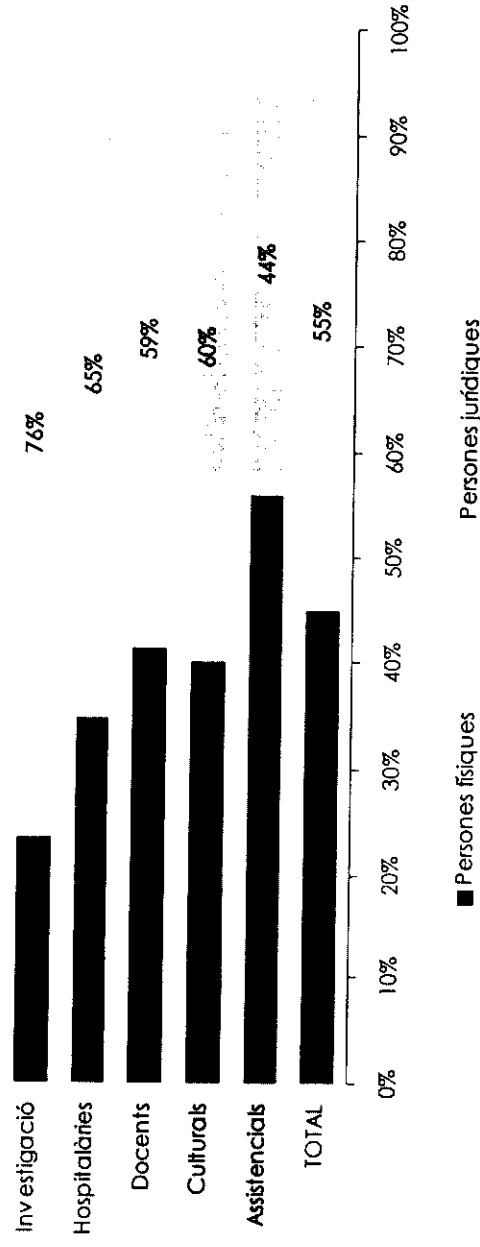
- Les altres tres tipologies segueixen, més o menys, el patró general, en el qual entre el 85% i el 90% del pressupost global prové de la Generalitat i la resta es reparteix entre les altres administracions.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

B.2 Ingressos provinents del sector privat

- Les partides provinents del sector privat són més habituals per part de persones jurídiques (altres entitats) que no pas per individus, exceptuant a les fundacions assistencials, el 56% dels recursos del sector privat de les quals són aportacions de persones físiques.

Gràfic 11: Mitjanes d'ingressos provinents del sector privat

- El pes d'altres entitats augmenta fins aproximadament el 60% en les fundacions culturals, docents i hospitalàries, i fins al 76% en les d'investigació.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- En el còmput global d'ingressos del sector privat destaquen dos elements:
- Les aportacions individuals són especialment importants (més del 50%) en el món cultural i docent.
- Altrament, són molt menys significatives en el món hospitalari, en el qual el 86% dels ingressos provinents de recursos privats, són aportacions d'altres entitats o institucions.

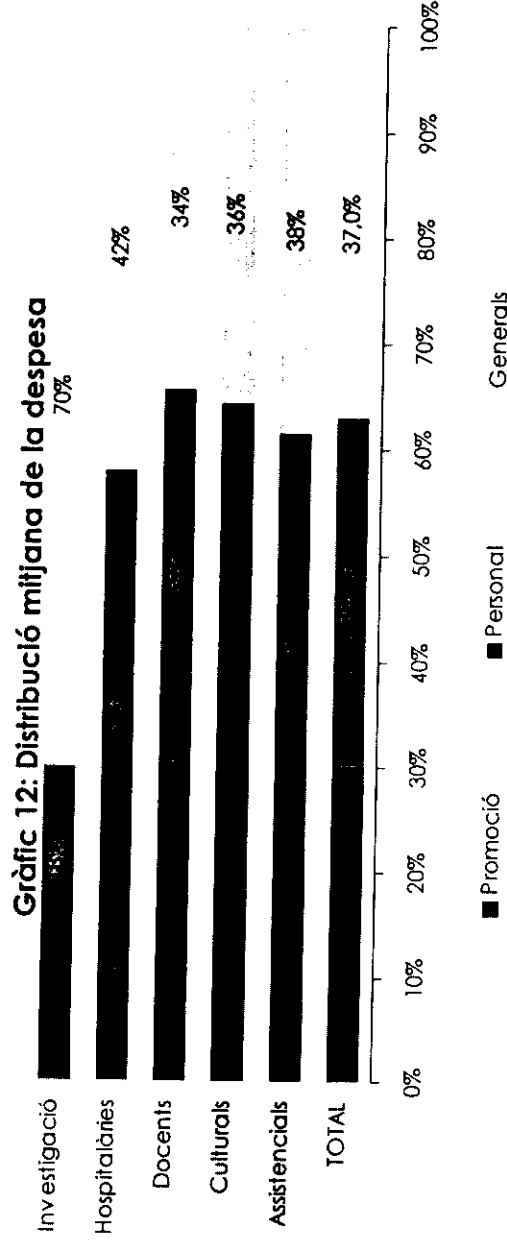
Taula 32: Volum d'ingressos provinents del sector privat

	% sobre pressupostos					
	TOTAL	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Persones físiques	43,4	45,8	51,7	58,2	14,0	38,7
Persones jurídiques	56,6	54,2	48,3	41,8	86,0	61,3
Base	298	118	133	138	30	99

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

C. Desí de la despesa

- Les fundacions assistencials i docents tenen unes despeses similars. Aproximadament dues terceres parts del pressupost es destinen al manteniment de l'entitat i del personal.
- Les culturals tenen un cost laboral força més baix (24%) i més del 40% dels diners es destinen a la promoció d'activitats.

- Per la seva banda, les hospitalàries i d'investigació tenen com a principal objectiu pressupostari el manteniment i millorament de la pròpia entitat i gairebé el 90% serveix per a pagar sous, seguretat social i estructura en general.
 - En les primeres, el cost d'una plantilla professional nombrosa es menja gairebé la meitat (47%) dels seus pressupostos. Mentre, en les segones la necessitat de força tecnològica suposa una molt forta inversió que es tradueix en un 70% del pressupost en despeses generals.

4. Les fundacions a Catalunya per tipus d'activitat

- L'anàlisi basat en volum pressupostari, i no en mitjanes percentuals, subratlla encara més els trets abans assenyalats.
- La major part (86,5%) dels diners que mouen les fundacions d'investigació és en el capítol de despeses generals.
- Dues tercers parts del pressupost global de les hospitalàries es destinen a personal. Capítol que suposa aproximadament el 50% del pressupost de les assistencials.

Taula 33: Destí de la despesa

	% sobre pressupostos					
	TOTAL	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Promoció	14,1	19,7	39,1	21,8	0,5	6,5
Personal	52,9	51,5	33,1	48,1	63,4	7,0
Generals	33,0	28,8	27,8	30,1	36,1	86,5
Base	474	186	202	219	40	127

- Per la seva banda, les fundacions culturals, al ser més lleugeres d'estructura, van destinar entre 1995 i 1997 gairebé el 40% del pressupost acumulat en el desenvolupament d'activitats pròpies, externes o en col·laboració.
- És clar, doncs, que segons l'àmbit d'actuació és necessària una infraestructura o una altra.
- Les fundacions culturals principalment es dediquen a la promoció d'activitats, les quals no requereixen sempre una gran estructura o gran nombre de persones dedicades en exclusivitat.
- Per a docents i assistencials, la necessitat d'espais físics fixes i importants, ja siguin escoles o residències, les hi suposa un cost estructural força més important. Al qual cal sumar-li la intervenció d'un major nombre de personal qualificat (mestres, assistents socials de moltes menes, personal sanitari, etc.)
- En el cas d'hospitalàries i d'investigació els conceptes anteriors es multipliquen amb la necessitat d'una plantilla altament qualificada i un material tècnic sofisticat i molt car.

5. Les fundacions de la Coordinadora Catalana de Fundacions

5. Les fundacions de la CCF

5.1 Nombre i evolució de les fundacions

A. Nombre de fundacions

- La Coordinadora Catalana de Fundacions agrupa **344 fundacions associades** - a 9 de novembre de 1998 -.
- Aquesta xifra representa el 26,7% sobre el total d'entitats registrades en un protectorat o altre.

Taula 34: Número de fundacions (segons patronat)

	Núm. fundacions	% sobre Catalunya
Generalitat de Catalunya	328	25,47
Altres registres (ministeris, bisbats, etc)	16	1,24
Total fundacions associades	344	26,71

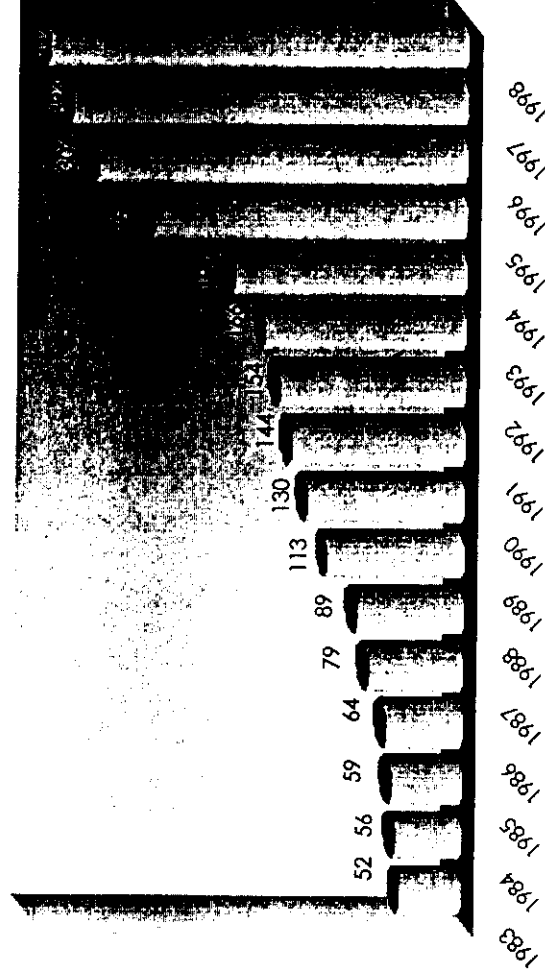
- Ara bé, la impossibilitat de comptabilitzar exactament el nombre de fundacions realment actives, ja que n'hi ha que tot i no haver-se donat de baixa al protectorat no actuen, no permet una millor avaluació del pes de real de la Coordinadora.
- Això no obstant, però, es pot deduir que agrupa més del **30% de les fundacions catalanes operants**.

5. Les fundacions de la CCF

B. Evolució

- Els orígens de la Coordinadora es remunten a 1978 quan un grup de dirigents de fundacions comencen a reunir-se periòdicament.
- En aquell moment i durant els primers anys el nombre d'entitats girarà al voltant de les 20 i no serà fins a l'entrada en vigor de la llei de fundacions 1982, i el consegüent registre, que la Coordinadora començarà a expandir-se per tot el territori català.

Gràfic 13: Evolució del nombre de fundacions associades

- El 1983 la Coordinadora compta amb 52 socis que passen a ser 89 sis anys després.

5. Les fundacions de la CCF

- Són en els anys 1990s quan l'associació pren volada i en els 4 anys següents doblarà el nombre de fundacions associades, exactament 191 el 1994. L'any següent s'associen 66 fundacions i el 1996 47 més, superant així els 300 socis.
- En el darrer bienni (1997-1998) el creixement s'ha moderat lleugerament i entren a la Coordinadora 40 noves fundacions. Però, la perspectiva a finals d'aquest any i començaments del proper indiquen que podria arribar-se als 400 associats ben aviat.

5. Les fundacions de la CCF

5.2 Àmbit d'actuació

- Els àmbits d'actuació més habituals a la Coordinadora són el cultural (47,1%) i el docent (46,5%), seguits de prop per l'assistencial (41,8%).

Taula 35: Àmbit d'actuació segons ubicació de les pròpies fundacions

	Núm. fundacions	%
Cultural	140	47,1
Docent	138	46,5
Assistencial	124	41,8
Investigació	95	32,0
Hospitalària	35	11,8
Base	297	

RESPOSTA MÚLTIPLE

- El 32% dels associats desenvolupen tasques de recerca i l'11,8% hospitalàries.
- En tots els casos són proporcions molt similars al conjunt de les fundacions catalanes.

5. Les fundacions de la CCF

5.3. Els recursos humans

A. Nombre de treballadors

- Les 242 fundacions associades que van facilitar la seva plantilla sumen un total de més de 14.000 treballadors, amb una **mediana de 6 professionals per entitat**.
- Aquesta mediana és idèntica a la mostrada pel total de fundacions analitzades (sòcies i no sòcies), però això no obstant el rang interquartílic és de 28,8, gairebé 7 individus més.
- Això significa que la Coordinadora agrupa la majoria de les fundacions més grans, però també un gran nombre de les més petites.

Taula 36: Número de treballadors

	Coordinadora	Catalunya	Diferències
Núm. de treballadors	14.134	19.578	5.444
Base	242	450	208
Mediana ⁶	6,0	6,0	0,0
Rang interquartílic	28,8	22,0	-6,8

- De nou és impossible fer extrapolacions estadístiques d'aquest resultat al conjunt de la Coordinadora, i qualsevol aproximació s'ha de realitzar de forma qualitativa. Això no obstant, no seria insensat pensar que **a les fundacions associades hi treballen més de 20.000 professionals**.
- Si s'estratifica les fundacions pel nombre de persones que hi treballen es confirma una estructura semblant de les fundacions associades respecte al global d'entitats catalanes.

⁶ Idem. Pàg. 33

5. Les fundacions de la CCF

- Destaca, només un percentatge (12,4%) lleugerament superior (3,1 punts percentuals) de fundacions amb més de 100 professionals dins de la Coordinadora.
- És que de les entitats de les quals es disposa de dades, més del 70% de les majors (en nombre de treballadors) són sòcies.

Taula 37: Personal contractat

Núm. Treballadors	Coordinadora		Catalunya	
	%	% acumulat	%	% acumulat
0	14,5	14,5	14	14
1 a 5	31,0	45,5	33,8	47,8
6 a 25	26,9	72,3	28,4	76,2
26 a 50	9,5	81,8	8,0	84,2
51 a 100	5,8	87,6	6,4	90,7
101 a 500	10,3	97,9	8,2	98,9
500 o +	2,1	100,0	1,1	100,0
Base		242		450

- Per l'altra banda, el 14,5% d'associats no tenen ningú en plantilla i una de cada tres tenen com a màxim una organització amb 5 al·liberats com a màxim.

5. Les fundacions de la CCF

B. Voluntariat

- O Sense que hi hagi diferències significatives respecte el global de Catalunya, al 42,7% de les fundacions associades a la Coordinadora hi treballen voluntaris.
- Són, doncs, aproximadament **147 socis** aquells que **compten amb voluntariat**.

Taula 38: Presència de voluntariat

	Coordinadora	Catalunya
Sí	42,7	44,6
NO	57,3	55,4
Base	260	531

5. Les fundacions de la CCF

5.4 Els recursos econòmics

A. Volum pressupostari de les fundacions associades

- 256 fundacions associades mouen un pressupost anual de gairebé 118.700 milions de pessetes.
- **La mediana per entitat és de més de 55 milions de pessetes**, més de 19 milions per sobre el conjunt de Catalunya.
- Podria semblar que la Coordinadora agrupa les entitats més grans, però es pot comprovar que les diferències entre els seus associats són encara majors que les del global, amb la qual cosa se subratlla el fet que **a la Coordinadora hi ha la gran majoria de les fundacions més importants, pressupostàriament parlant, convivint amb un bon nombre de les més modestes.**

Taula 39: Volum pressupostari

	Coordinadora	Catalunya
TOTAL	118.692.229.882	142.300.733.407
Mediana ⁷	55.453.805	36.247.744
Rang interquartilic	239.136.000	110.250.000
Base	256	523

- De totes maneres, i tan sols de forma deductiva, el pressupost anual acumulat pel total de 344 associats de la Coordinadora Catalana de Fundacions ha de rondar entre els 155.000 i els 160.000 milions de pessetes, aproximadament.
- Les 10 fundacions majors acumulen més de la meitat (55%) d'aquest pressupost, les primeres 25 les tres quartes parts (74,5%) i les 100 més grans concentren, gairebé, la totalitat (96%).

⁷ Idem. Pàg. 33

5. Les fundacions de la CCF

Taula 40: Concentració pressupostària

Núm. fundacions	% sobre Núm. fundacions	Pressupost acumulat	% sobre pressupost global
10	3,9	65.131.751.396	54,9
25	9,8	88.416.161.505	74,5
50	19,5	103.511.538.316	87,2
100	39,1	113.922.309.246	96,0
256	100	118.692.229.832	100

○ És que hi ha 21 fundacions associades amb més de 1.000 milions de pressupost anual, a les quals s'hi pot sumar 26 que superen els 400.

Taula 41: Agrupació de fundacions associades segons pressuposts anual (1995-1997)

Pressupostos	Núm. Fundacions	% sobre Núm. Fundacions	% Acumulat
+ de 1000M	21	8,2	8,2
de 400M a 1000M	26	10,2	18,4
de 100M a 400M	51	19,9	38,3
de 50M a 100M	36	14,1	52,3
de 25M a 50M	40	15,6	68,0
de 5M a 25M	51	19,9	87,9
d'1M a 5M	23	9,0	96,9
- d'1M	8	3,1	100
TOTAL	256	100	

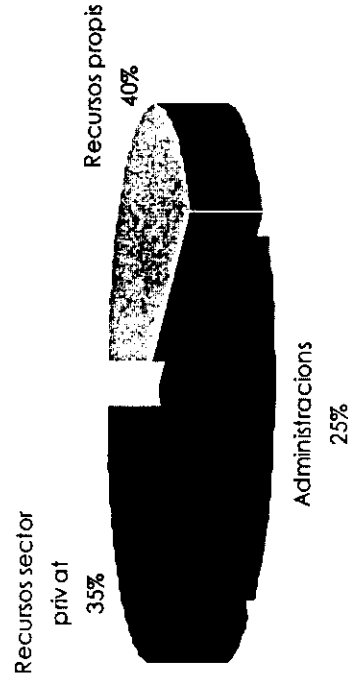
- Contràriament, el 12,1% de les fundacions associades disposen de menys de 5 milions a l'any.
- Enmig, 1 de cada 5 té un pressupost d'entre 5 i 25 milions de pessetes; el 29,7% entre 25 i 100 milions; i la resta (19,9%) entre 100 i 400 milions.

5. Les fundacions de la CCF

B. Origen dels ingressos

- L'origen dels ingressos de les fundacions de la Coordinadora Catalana de Fundacions és paral·lel a la de la resta d'entitats catalanes:
- De mitjana una fundació associada genera a partir de recursos propis el 40% del seu pressupost, mentre el 35% l'aconsegueix d'altres fonts privades i el 25% prové de l'administració.

Gràfic 14: Mitjanes d'ingressos segons el seu origen

- Tampoc hi ha canvis respecte l'anàlisi general si enlloc d'estudiar les mitjanes percentuals s'observa l'origen del pressupost global. El 51% prové de l'Administració, el 32% del sector privat i el 17% d'autofinançament.

Taula 42: Volum d'ingressos segons origen

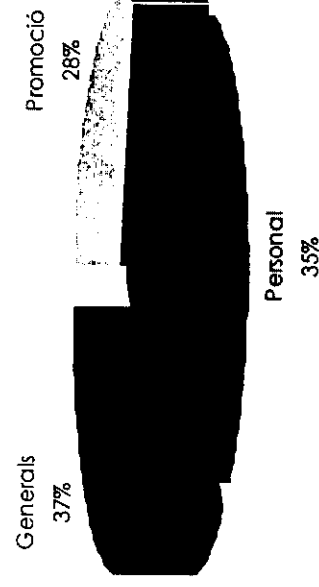
	Pesetes	% sobre pressupostos
Administracions	59.884.939.740	51,0
Recursos sector privat	37.722.110.652	32,1
Recursos propis	19.780.537.861	16,9
TOTAL	117.387.588.253	100
Base	248	

5. Les fundacions de la CCF

C. Desfí de la despesa de les fundacions associades

- El pes de les grans fundacions hospitalàries i assistencials presents a la Coordinadora fan que les despeses dedicades a activitats (28%) sigui lleugerament inferior que la mitjana de les entitats catalanes (30%), passant a engróssir les despeses en personal.

Gràfic 15: Distribució mitjana de la despesa

- Sobre el total del pressupost facilitat pels socis, la distribució de la despesa és gairebé idèntica a la del total de Catalunya.

Taula 43: Desfí de la despesa

	Pesetes	% sobre pressupostos
Personal	60.700.729.302	52,1
Generals	37.701.609.198	32,4
Promoció	18.077.761.366	15,5
TOTAL	116.480.099.866	100
Base	236	

Annex 1

Taules de resultats: Més dades sobre les fundacions de la CCF

Taula 1: Data de fundació de les entitats associades a la CCF

	Núm. Fundacions
segle XIII	1
segle XIV	3
segle XV	3
segle VI	0
segle XVII	0
segle XVIII	0
segle XIX	4
1900-1936	11
1937-1958	7
1959-1977	25
1978-1982	14
1983-1994	171
1995-1998	34
Base	273

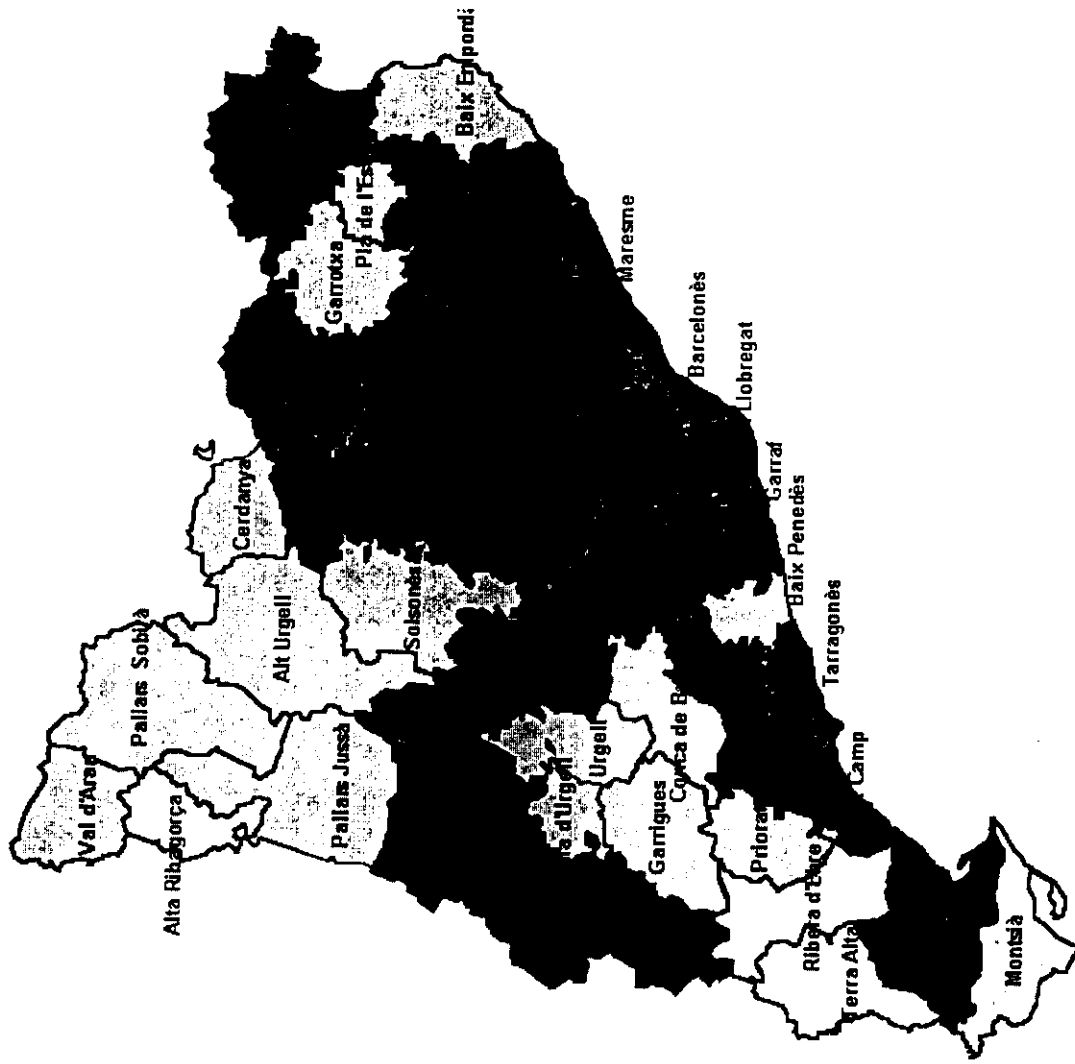
Taula 2: Evolució segons inscripció al registre d'Entitats Jurídiques

Períodes	Núm. Fundacions	Mitjana anual
03-mar-82	1	
1982-1994	271	21,3
24-nov-94	53	13,8
Base	325	

Taula 3: Distribució territorial de les fundacions associades

	Núm. fundacions	% fundacions	fundacions x càpita (10.000 hab)
Barcelona	307	90,0	0,66
Girona	13	3,8	0,24
Tarragona	13	3,8	0,36
Lleida	7	2,1	0,12
Altres	1	0,3	
Total associades	341	100	0,56

Gràfic 1: Distribució comarcal de les fundacions associades

Taula 4: Àmbit geogràfic d'actuació

	%
Local	11,9
Comarcal	23,4
Nacional	32,2
Estatal	9,8
Internacional	22,7
Base	295

Taula 5: Activitats més comunes

	%
Congressos-Cursos	40,7
Conferències	39,4
Publicacions	35,4
Beques	31,6
Ajuts Projectes-Entitats	28,6
Serveis Socials	24,2
Premis	22,2
Ajuts Individuals-Família	17,8
Exposicions	17,8
Serveis de Documentació	17,8
Assistència Sanitària	15,2
Ensenyament	8,4
Espectacles	2,7
Investigació	2,4
Desenvolupament	2,0
Esporives	1,0
Residències	1,0
Inserció Laboral	0,7
Tuteles	0,7
Altres	15,8
Base	297

RESPOSTA MÚLTIPLE

Taula 6: Llengua de treball

	%
Català	93,6
Castellà	36,0
Anglès	10,4
Francès	4,7
Altres	1,0
Base	297

RESPOSTA MÚLTIPLE

Taula 7: Mitjanes d'ingressos provinents de les administracions

	%
UE	4,4
Estat	10,0
Generalitat	69,3
Ens locals	16,3
Base	134

Taula 8: Volum d'ingressos provinents de les administracions

	Pesetes	% sobre pressupostos
UE	1.652.696.757	2,8
Estat	2.034.884.685	3,5
Generalitat	52.955.121.053	91,1
Ens locals	1.491.105.483	2,6
TOTAL	58.133.807.978	100
Base	128	

Taula 9: Mitjanes d'ingressos provinents del sector privat

	%
Persones físiques	56,1
Persones jurídiques	43,9
Base	170

Taula 10: Volum d'ingressos provinents del sector privat

	Pesetes	% sobre pressupostos
Persones físiques	11.117.487.848	43,4
Persones jurídiques	14.479.679.958	56,6
TOTAL	25.597.167.805	100
Base	155	

Annex 2

Taules de resultats: Les fundacions de la CCF per tipus d'activitat

Taula 1: Àmbit d'actuació de les fundacions associades

	Núm. fundacions	%
Assistencial	124	41,8
Cultural	140	47,1
Docent	138	46,5
Hospitalària	35	11,8
Investigació	95	32,0
Base	297	

RESPOSTA MÚLTIPLE

Taula 2: Mitjana anual de fundacions associades registrades

Períodes	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
1982-1994	8	9	8	2	6
24-nov-94	5	7	7	1	3
Base	121	136	132	35	92

Taula 3: Distribució territorial de les fundacions associades

	CCF	%				
		Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Barcelona	90,0	91,1	88,6	92,0	88,6	89,5
Girona	3,8	5,6	4,3	2,2	5,7	4,2
Tarragona	3,8	0,8	4,3	2,9	2,9	3,2
Lleida	2,1	2,4	2,9	2,9	2,9	3,2
Base	341	124	140	137	35	95

Taula 4: Àmbit geogràfic d'actuació de les fundacions associades

	%					
	CCF	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Local	11,9	12,3	10,8	10,9	2,9	3,2
Comarcal	23,4	30,3	14,4	23,4	40,0	9,5
Nacional	32,2	36,9	33,1	29,2	31,4	32,6
Estatl	9,8	9,0	13,7	12,4	2,9	16,8
Internacional	22,7	11,5	28,1	24,1	22,9	37,9
Base	295	122	139	137	35	95

Taula 5: Activitats més comunes entre les fundacions associades

	%					
	CCF	Assistencial	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Congressos-Cursos	40,7	26,6	46,4	63,0	42,9	67,4
Conferències	39,4	21,8	52,9	55,8	28,6	54,7
Publicacions	35,4	24,2	47,1	47,1	25,7	60,0
Beques	31,6	16,9	40,7	45,7	28,6	48,4
Ajuts Projectes-Entitats	28,6	25,0	42,9	37,0	25,7	40,0
Serveis Socials	24,2	50,8	15,0	10,9	25,7	12,6
Premis	22,2	14,5	36,4	20,3	5,7	26,3
Ajuts Individuals-Família	17,8	31,5	15,7	16,7	5,7	6,3
Exposicions	17,8	10,5	35,0	17,4	2,9	24,2
Serveis de Documentació	17,8	10,5	27,9	26,1	11,4	26,3
Assistència Sanitària	15,2	29,0	2,1	10,1	71,4	16,8
Altres	15,8	15,3	8,6	9,4	8,6	15,8
Base	297	124	140	138	35	95

RESPOSTA MÚLTIPLE

Taula 6: Sectors atesos per fundacions assistencials i hospitalàries

	%	
	Assistencials	Hospitalàries
Discapacitats	37,1	20,0
Dones	9,7	8,6
Família	18,5	11,4
General	29,0	60,0
Gent Gran	33,1	37,1
Infància	24,2	20,0
Jovenut	16,1	11,4
Marginats	16,9	11,4
Minories	5,6	5,7
Altres	12,9	8,6
Base	124	35

RESPOSTA MÚLTIPLE

Taula 8: Sectors atesos per les fundacions docents

	% Docent
Adults	20,3
BUP-COU	17,4
ESO	18,8
Especial	1,4
Especialitzada	3,6
FP	18,8
Infantil	21,0
No reglat	44,2
Postgrau	27,5
Primària	22,5
Reciclatge/Continuada	4,3
Universitària	24,6
Altres	7,2
Base	138

RESPOSTA MÚLTIPLE

Taula 7: Àmbits temàtics de les fundacions cultural i d'investigació

	%	
	Culturals	Investigació
Arquitectura i Urbanisme	7,9	5,3
Belles Arts	27,1	11,6
Ciències Naturals	4,3	6,3
Ciències Socials	27,9	31,6
Conservació Patrimoni	14,3	13,7
Desenvolupament	14,3	13,7
Difusió de Pensament	14,3	12,6
Ecologia	12,1	15,8
Enginyeria-Tecnologia	13,6	18,9
Esporives	13,6	6,3
Estudis Eclesiàstics	0,7	0,0
Filosofia i Humanitats	18,6	14,7
Formació	28,6	32,6
Medicina i Farmàcia	13,6	47,4
Oci i Temps Lliure	17,9	9,5
Promoció Local	15,0	10,5
Relacions Internacionals	8,6	12,6
Altres	10,7	10,5
Base	140	95

RESPOSTA MÚLTIPLE

Taula 9: Número de treballadors de les fundacions associades

	Núm. Treballadors	Mediana	Rang Interquartílic	Base
Assistencials	6.315	11,0	38,5	99
Culturals	2.364	4,0	8,0	113
Docents	6.798	9,0	37,0	111
Hospitalàries	7.790	100,0	219,0	31
Investigació	5.775	6,0	34,5	80
Coordinadora	14.134	6,0	28,8	242

Taula 10: Personal contractat per les fundacions associades

Núm. treballadors	%					
	CCF	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
0	14,5	16,2	23,0	10,8	6,5	10,0
1 a 5	30,99	22,2	40,7	27,9	16,1	33,8
6 a 25	26,86	27,3	24,8	29,7	19,4	25,0
26 a 50	9,50	12,1	3,5	8,1	6,5	11,3
51 a 100	5,79	5,1	0,9	7,2	3,2	5,0
101 a 500	10,33	14,1	7,1	13,5	38,7	10,0
500 o +	2,07	3,0	0,0	2,7	9,7	5,0
Base	242	99	113	111	31	80

Taula 11: Presència de voluntariat a les fundacions associades

	Sí	No	Base
Assistencials	62,8	37,2	113
Culturals	39,0	61,0	118
Docents	35,3	64,7	116
Hospitalàries	41,2	58,8	34
Investigació	32,9	67,1	85
CCF	42,7	57,3	260

LECTURA HORIZONTAL

Taula 12: Llengua de treball a les fundacions associades

	Català	Castellà	Anglès	Francès	Altres	Base
Assistencials	92,7	40,3	8,1	2,4	0,8	124
Culturals	95,0	32,9	10,7	5,7	0,7	140
Docents	94,9	40,9	13,1	5,8	1,5	137
Hospitalàries	97,1	28,6	14,3	0,0	2,9	35
Investigació	95,8	47,4	24,2	9,5	1,1	95
CCF	93,6	36,0	10,4	4,7	1,0	297

RESPOSTA MÚLTIPLE I LECTURA HORIZONTAL

Taula 13: Volum pressupostari de les fundacions associades

	TOTAL	Mitjana	Desviació estàndard	Base
Assistencials	51.325.071.225	479.673.563	1.234.827.386	107
Culturals	30.894.401.719	261.816.964	891.631.440	118
Docents	63.241.976.446	527.016.470	1.234.529.210	120
Hospitalàries	54.349.592.752	1.753.212.669	3.734.918.697	31
Investigació	53.032.657.086	623.913.613	1.442.148.536	85
CCF	118.692.229.832	463.641.523	1.451.229.957	256

Taula 14: Agrupació de fundacions segon pressupost anual (1995-1997) de les fundacions associades

Pressupostos	TOTAL		Assistencials		Culturals		Docents		Hospitalàries		Investigació	
	% Fund.	% Acumul.	% Fund.	% Acumul.	% Fund.	% Acumul.	% Fund.	% Acumul.	% Fund.	% Acumul.	% Fund.	% Acumul.
+ de 1000M	8,2	8,2	8,4	8,4	3,4	3,4	10,8	10,8	29,0	29,0	11,8	11,8
de 400M a 1000M	10,2	18,4	7,5	15,9	8,5	11,9	10,8	21,7	25,8	54,8	8,2	20,0
de 100M a 400M	19,9	38,3	25,2	41,1	16,9	28,8	19,2	40,8	16,1	71,0	22,4	42,4
de 50M a 100M	14,1	52,3	14,0	55,1	15,3	44,1	13,3	54,2	9,7	80,6	15,3	57,6
de 25M a 50M	15,6	68,0	14,0	69,2	17,8	61,9	19,2	73,3	3,2	83,9	15,3	72,9
de 5M a 25M	19,9	87,9	18,7	87,9	22,0	83,9	17,5	90,8	12,9	96,8	17,6	90,6
d'1M a 5M	9,0	96,9	9,3	97,2	11,0	94,9	7,5	98,3	3,2	100,0	5,9	96,5
- d'1M	3,1	100,0	2,8	100,0	5,1	100,0	1,7	100,0	0,0	100,0	3,5	100,0
Base	256		107		118		120		31		85	

Taula 15: Milijanes d'ingressos segons el seu origen (de les fundacions associades)

	CCF	%					
		Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació	
Recursos propis	40,0	37,9	41,3	39,9	28,4	34,3	
Administracions	25,5	30,1	16,8	23,4	48,0	25,0	
Recursos sector privat	34,6	32,0	41,9	36,7	23,7	40,8	
Base	275	114	128	132	34	93	

Taula 16: Volum d'ingressos segons el origen (de les fundacions associades)

	CCF	% sobre pressupostos					
		Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació	
Recursos propis	16,9	15,2	21,6	20,4	5,8	13,8	
Administracions	51,0	54,7	1,5	38,0	80,4	45,4	
Recursos sector privat	32,1	30,1	63,2	41,6	13,8	40,7	
Base	248	103	113	118	31	84	

Taula 17: Mitjanes d'ingressos provinents de les administracions (de les fundacions associades)

	%					
	CCF	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
UE	4,4		3,0	5,4		9,5
Estat	10,0	6,6	9,1	10,9	8,8	15,3
Generalitat	69,3	83,3	58,3	70,1	83,9	58,1
Ens locals	16,3	9,6	29,6	13,6	7,2	17,0
Base	134	62	48	64	22	49

Taula 18: Volum d'ingressos provinents de les administracions (de les fundacions associades)

	% sobre pressupostos					
	CCF	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
UE	2,8	1,8	12,7	6,1	0,0	4,5
Estat	3,5	3,1	20,5	5,0	0,1	4,4
Generalitat	91,1	91,8	45,2	85,3	99,7	89,3
Ens locals	2,6	3,4	21,5	3,6	0,3	1,8
Base	128	58	47	61	20	47

Taula 19: Mitjanes d'ingressos provinents del sector privat (de les fundacions associades)

	%					
	CCF	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Persones físiques	56,1	46,2	58,8	61,4	68,9	73,6
Persones jurídiques	43,9	53,8	41,2	38,6	31,1	26,4
Base	170	74	81	82	25	61

Taula 20: Volum d'ingressos provinents del sector privat (de les fundacions associades)

	% sobre pressupostos					
	CCF	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Persones físiques	43,4	45,5	52,1	58,1	14,0	41,5
Persones jurídiques	56,6	54,5	47,9	41,9	86,0	58,5
Base	155	67	73	75	23	55

Taula 21: Distribució mitjana de la despesa (de les fundacions associades)

	%					
	CCF	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Promoció	28,2	22,8	38,9	28,8	13,8	24,7
Personal	35,3	39,7	26,7	38,0	44,1	37,0
Generals	36,4	37,4	34,3	33,2	42,1	38,2
Base	255	108	115	122	33	82

Taula 22: Desfí de la despesa (de les fundacions associades)

	% sobre pressupostos					
	CCF	Assistencials	Culturals	Docents	Hospitalàries	Investigació
Promoció	15,5	22,6	42,4	23,5	0,5	17,2
Personal	52,1	49,3	31,6	47,3	63,4	49,5
Generals	32,4	28,0	26,0	29,3	36,0	33,3
Base	236	99	106	113	30	76

Bibliografia

Bibliografia

- J. Arias Velasco (1997). *La fiscalitat de les entitats sense ànim de lucre*, Marcial Pons, Coordinadora catalana de Fundacions, Madrid.
- J.M. Batista, J. Sureda, M. Blanch, L. Torra (1995), *Manresa? La Ciutat hi diu la seva!*.
- J.M. Batista, J. Sureda (17 d'abril de 1996), "La encuesta, ese oscuro instrumento I", a *La Gaceta de los Negocios*.
- J.M. Batista, J. Sureda (24 d'abril de 1996), "La encuesta, ese oscuro instrumento II", a *La Gaceta de los Negocios*.
- J.M. Batista, J. Sureda (1 de maig de 1996), "La encuesta, ese oscuro instrumento III", a *La Gaceta de los Negocios*.
- J.M. Batista, J. Sureda (23 de novembre de 1996), "Las encuestas", a *La Vanguardia*.
- F. De Castro y Bravo (1984), *La persona jurídica*. Monografías Civitas, Madrid.
- **Centro de Fundaciones (1995), Directorio de Fundaciones Españolas 1995**
- European Foundation Center (1993-1994), *Directory of Foundation and Corporate Members of the European Foundation Center (EFC). Eighty-five Profiles of Foundations and Corporate Funders Active in Europe of Intercontinentally*. Brusel·les.
- European Foundation Center (1995), *Cultural Funding in Europe. A Directory of Foundation and Corporate Support for Arts, Culture and Humanities in Europe*. Brusel·les.
- European Foundation Center (1995-1996), *European Foundation Center Profiles. A Directory of Foundation and Corporate Members of the EFC*. Brusel·les.
- Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia (1996), *Manual de fundacions*, Barcelona.
- Generalitat de Catalunya. Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques (1987), *Cinc anys de Fundacions Privades Catalanes*, Barcelona.